

Vastuullisuusohjelma yritykselle Rollfoods

Noora Säkkinen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomin tutkinto

AMK Opinnäytetyö

2024

Tiivistelmä

Tekijä Noora Säkkinen
Tutkinto Tradenomi
Opinnäytetyön nimi Vastuullisuusohjelma yritykselle Rollfoods
Sivu- ja liitesivumäärä 40 + 22
<p>Opinnäytetyön taustana oli tarve tehdä vastuullisuusohjelma yritykselle Rollfoods, josta ilmenee, miten yritys huolehtii sen ympäristö-, sosiaalisesta ja taloudellista vastuusta. Vastuullisuusohjelmassa esitellään myös Rollfoodsien tavarantoimittajien tuotteisiin ja valmistukseen liittyvät vastuullisuustoimet sekä sertifikaatit. Vastuullisuusohjelman avulla Rollfoods voi viestiä vastuullisuudestaan sekä oman toimintansa että tuotteisiin liittyvän tiedon pohjalta.</p> <p>Työn tavoitteena oli selvittää, miten lisätä tietoa Rollfoodsien vastuullisuudesta sen sidosryhmille. Alatavoitteena oli tutkia, mitkä ovat olennaisia vastuullisuusteemoja, millaisia tavoitteita vastuullisuudelle voidaan asettaa ja miten viestiä selkeästi vastuullisuudesta.</p> <p>Työn tietoperustassa perehdyttiin ESG-raportoinnin osiin eli vastuullisuuteen ympäristön, ihmisten ja talouden näkökulmasta sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Lisäksi tarkasteltiin sidosryhmien ja lainsäädännön asettamia vaatimuksia sekä yrityksen vastuullisuusohjelman tekemisen eri vaiheita.</p> <p>Empiirisessä osassa tarkasteltiin Rollfoodsien toimintaa sekä eri valmistajien vastuullisuustoimia. Empiirinen osa piti sisällään myös prosessikuvauksen. Kehittämistyön menetelmänä käytettiin benchmarking-menetelmää, jonka avulla tunnistettiin olennaisia vastuullisuusteemoja ja tutkittiin, miten muut toimialan toimijat viestivät vastuullisuudestaan.</p> <p>Työ tehtiin keväällä 2024. Työn tuotoksena tehtiin vastuullisuusohjelma, jossa kerrotaan Rollfoodsien omasta vastuullisuustyöstä ja tavoitteista sekä tuotteiden vastuullisuudesta ja sertifikaateista.</p> <p>Vastuullisuusohjelmassa kerrotaan aluksi yleistietoa yrityksestä, sen toiminnasta sekä sille myönnetystä Palvelun Avainlipusta. Tämän jälkeen kerrotaan kolmen eri ulkomaalaisen valmistajan vastuullisuustyöstä ja vastuullisuuteen liitettävistä sertifikaateista sekä suomalaisten sopimusvalmistajien vastuullisuustoimista. Seuraavaksi tarkastellaan Rollfoodsien omaa vastuullisuustyötä ja sen tahtotilaa. Vastuullisuustyö jakautuu ympäristö-, sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen, joihin liitetään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Lopuksi vastuullisuusohjelmassa esitetään vastuullisuudelle asetetut tavoitteet ja tulevat toimenpiteet.</p>
Asiasanat Vastuullisuus, vastuullisuusohjelma, ESG

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Projektin esittely.....	1
1.2	Oy Rollfoods Ab.....	1
1.3	Lähtökohdat ja tavoitteet.....	2
2	Yritysten vastuullisuus.....	4
2.1	ESG-raportointi.....	4
2.1.1	Ympäristövastuu.....	4
2.1.2	Sosiaalinen vastuu.....	5
2.1.3	Taloudellinen vastuu.....	5
2.2	YK:n kestävän kehityksen tavoitteet.....	6
2.3	Sidosryhmien odotukset.....	6
2.4	Lainsäädännön asettamat vaatimukset.....	7
2.5	Vastuullisuusohjelman tekeminen.....	8
3	Rollfoods in vastuullisuustyön kehittäminen.....	12
3.1	Yrityksen toiminta.....	12
3.2	Ketjuliikkeiden, tukkujen ja julkishallinnon vastuullisuusvaatimukset.....	13
3.3	Eri valmistajien vastuullisuustoimet.....	14
3.3.1	Erlenbacher.....	15
3.3.2	Polarbröd.....	16
3.3.3	PHW Group.....	17
3.3.4	Suomalaiset sopimusvalmistajat.....	18
3.4	Toimeksiantajan toiveet vastuullisuusohjelmalle.....	19
3.5	Prosessin kuvaus.....	20
3.6	Benchmarking.....	21
4	Yrityksen vastuullisuusohjelman luominen.....	23
4.1	Benchmarking toimialan muiden toimijoiden tarkasteluun.....	23
4.2	Vastuullisuuden painopisteiden ja tavoitteiden määrittäminen.....	28
4.3	Vastuullisuusohjelma.....	29
5	Pohdinta.....	32
	Lähteet.....	35
	Liitteet.....	41
	Liite 1. Vastuullisuuden sertifikaatteja ja standardeja.....	41
	Liite 2. Opinnäytetyöprosessin aikataulu.....	43
	Liite 3. Opinnäytetyön menetelmäosan aikataulu.....	44
	Liite 4. Benchmarkingissa tarkasteltavien yritysten vastuullisuustoimet.....	45

Liite 5. Rollfoodsin vastuullisuusohjelma.....53

1 Johdanto

Sitran megatrendiraportista ilmenee, että luonnon kantokyvyn mureneminen sekä ekologinen kestävyyskriisi ovat ajankohtaisia teemoja. Rakentaminen kohti kestävämpää tulevaisuutta on käynnissä. Käytännössä ekologinen jälleenrakennus näkyy kiertotalouden lisääntymisenä, kulutuksen vähenemisenä, liikenteen sähköistymisenä sekä siirtymisenä kasvipohjaiseen ruokavalioon ja uusiutuvaan energiaan. (Dufva & Rekola 1.1.2023.)

Tässä työssä perehdytään yritysten vastuullisuustyöhön sekä lisääntyviin vastuullisuusvaatimuksiin. Aihe on ajankohtainen ja jatkuvan muutoksen alla oleva. Yritysten vastuullisuudesta toivotaan rehellistä ja läpinäkyvää tietoa. Työn tarkastelun kohteena on erityisesti elintarvikealalla toimivat yritykset ja toimeksiantajana on Rollfoods, joka on vuonna 1979 perustettu suomalainen pakastetuja elintarvikkeita myyvä yritys.

1.1 Projektin esittely

Projektin tavoitteena on laatia Rollfoodsille vastuullisuusohjelma. Yrityksen vastuullisuusohjelma sisältää merkittävimmät vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet, suunnitelmat ja mittarit (Haapanen 22.6.2023). Vastuullisuusohjelma tulee sisältämään Rollfoodsien vastuullisuustyön sekä tuotteiden valmistajien vastuullisuustoimet ja sertifikaatit. Vastuullisuus kiinnostaa Rollfoodsien asiakkaita ja sidosryhmiä. Siihen liittyviä kysymyksiä ja selvityspyyntöjä tulee usein etenkin ketju- ja tukkuliikkeitä. Vastuullisuusohjelman luominen on siis tullut ajankohtaiseksi.

Vastuullisuusohjelmassa Rollfoodsien vastuullisuutta tarkastellaan ESG-raportoinnin näkökulmasta. ESG-lyhenne tulee sanoista Environmental, Social ja Governance, eli sen avulla tarkastellaan toiminnan ympäristövaikutuksia, sosiaalisia vaikutuksia ja taloudellisia vaikutuksia. Ympäristö-osiossa voidaan raportoida muun muassa päästöistä, syntyneestä jätteen määrästä ja raaka-aineiden käytön tehokkuudesta. Sosiaalisista vaikutuksista raportoidessa voidaan tarkastella esimerkiksi työtaturmien ja sairauspoissaolojen määrää sekä henkilöstön kehitysohjelmien edistymistä. Taloudellisessa eli hallintoon keskittyvässä osassa voidaan raportoida riskienhallinnan ja taloudellisen toiminnan tehokkuudesta. ESG-raportoinnissa raportoitavat mittarit liitetään tavoitteisiin, jotka voivat olla niin lyhyen kuin pitkän aikavälin tavoitteita. (Fredman 3.10.2022.)

1.2 Oy Rollfoods Ab

Rollfoods on vuonna 1979 perustettu ruokapakasteiden myyntiin keskittynyt suomalainen elintarvikealan yritys, joka toimii Suomen HoReCa-sektorilla (Rollfoods 2024). HoReCa eli foodservice-tukkukauppa vastaa vähittäiskaupan ulkopuolisesta tavaravälityksestä. Foodservice-tukkukaupan asiakkaita ovat ammattikeittiöt, joista lyhenne HoReCa muodostuu: Hotels, Restaurants ja

Catering. Hotellien, kahviloiden ja ravintoloiden lisäksi foodservice-tukkukaupan tärkeimpiä asiakkaita ovat julkishallinnon laitokset, kuten sairaalat, koulut ja päiväkodit. Suomessa on noin 16 000 ammattikeittiötä, jotka ostavat suurimman osan raaka-aineistaan foodservice-tukkukaupoista. (Päivittäistavarakauppa ry s.a.)

Tuoreus tallella – pakasteita ammattilaisille on palvelulupaus, johon kiteytyy yrityksen liikeidea. Rollfoods myy pakastettuja elintarvikkeita ammattikeittiöille, niin yksityiselle kuin julkiselle sektorille. Rollfoodsilla ei ole omaa tuotantoa, vaan se myy ja markkinoi muiden valmistamia tuotteita. Suurin osa tuotteista on valmistettu Suomessa, Saksassa, Ruotsissa ja Tanskassa. Rollfoodsien tärkeimpiä tuoteryhmiä ovat erityisruokavaliotuotteet ja erityisesti gluteenittomat leipomopakasteet. Myös leipäpakasteet sekä kakut ja leivokset ovat merkittäviä tuoteryhmiä. Valikoimassa on myös kasvis-, siipikarja- ja lihatuotteita. (Rollfoods 2024.)

1.3 Lähtökohdat ja tavoitteet

Tällä hetkellä Rollfoods tuo vastuullisuusviestinnässään esille muun muassa Palvelun Avainlipun sekä Suomessa valmistetut gluteenittomat leipomotuotteet. Lisäksi vastuullisuuteen liitetään perheyrittäjäisyys, verojen maksaminen Suomeen ja työntekijöiden laaja työterveysvakuutus. Vastuullisuudesta ei siis viestitä riittävän kattavasti.

Rollfoodsilla on tarve vastuullisuustoimet kokoavalle selkeälle yhteenvedolle eli vastuullisuusohjelmalle, josta ilmenee, miten yritys huolehtii taloudellisesta-, sosiaalisesta- ja ympäristövastuusta. Lisäksi on tarpeena koota eri valmistajien tuotteisiin ja valmistukseen liittyvät vastuullisuustoimet sekä sertifikaatit yhteen, jotta Rollfoods voi viestiä vastuullisuudestaan sekä oman toimintansa että tuotteisiin liittyvän tiedon pohjalta.

Kaikista tuotteista tai tuoteryhmistä ei ole mahdollista raportoida, jos valmistajalta ei ole saatavilla riittävästi tietoa tuotteiden vastuullisuudesta. Esimerkiksi monet suomalaiset sopimusleipomot ovat toimijoina niin pieniä, että niille ei kohdistu paineita vastuullisuusviestintään. Tulevaisuudessa näiden valmistajien vastuullisuustyön toivotaan lisääntyvän, jotta Rollfoods voi sisällyttää myös nämä tuoteryhmät omaan vastuullisuusohjelmaansa. Kaiken vastuullisuuteen liittyvän tiedon on tultava valmistajalta itseltään, jolloin voidaan varmistaa tiedon totuudenmukaisuus.

Työn päätavoitteena on selvittää, miten lisätä tietoa Rollfoodsien vastuullisuudesta sen sidosryhmille. Alatavoitteena on selvittää, mitkä ovat olennaisia vastuullisuusteemoja, millaisia tavoitteita vastuullisuustyölle voidaan asettaa sekä miten viestiä selkeästi vastuullisuudesta. Työn tuotoksena on Rollfoodsien vastuullisuusohjelma, joka on kirjallinen koonti yrityksen vastuullisuustyöstä. Työ rajautuu käsittelemään Rollfoodsien valmistajien vastuullisuustoimia, ESG-raportointiteemoja sekä vastuullisuusohjelman luomista prosessina.

Taulukon 1 peittomatriisista näkee tuotoksen eli vastuullisuusohjelman sisällön. Peittomatriisin kolme ensimmäistä riviä sisältävät työn alatavoitteet ja siitä voi nähdä niiden kytköksen työn teoriaan. Tämän jälkeen on esitelty Rollfoodsien vastuullisuusohjelman sisältö. Opinnäytetyö-sarakkeesta näkee, missä luvussa aihetta on käsitelty ja tuotos-sarakkeesta näkee, millä vastuullisuusohjelman sivulla aihe on.

Taulukko 1. Peittomatriisi

Vastuullisuusohjelma	Opinnäytetyö (luku)	Tuotos (sivu)
Mitkä ovat olennaisia vastuullisuusteemoja?	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5	
Millaisia tavoitteita vastuullisuudelle asetetaan?	2.1, 2.5	
Miten viestiä selkeästi vastuullisuudesta?	2.5	
Tietoa Rollfoodsista, Palvelun Avainlipusta ja liiketoimintamallista	1.2, 3.1	2–4
Erlenbacherin vastuullisuustyö	3.3.1	5–7
Polarbrödin vastuullisuustyö	3.3.2	8–9
Wiesenhofin eli PHW Groupin vastuullisuustyö	3.3.3	10
Suomalaiset sopimusvalmistajat: Alleri-ruokatuotteet ja gluteenittomat leipomotuotteet	3.3.5	11–12
Rollfoodsien oma vastuullisuustyö sisältäen ympäristö-, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun ja Agenda 2030 tavoitteet	2.1, 2.2, 3.1	13–16
Vastuullisuuden tavoitteita ja toimenpiteitä	2.4, 2.5	17–18

2 Yritysten vastuullisuus

Tässä luvussa perehdytään ESG-raportoinnin osiin eli vastuullisuuteen ympäristön, ihmisten ja talouden näkökulmasta sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin. Lisäksi tarkastellaan eri sidosryhmien ja lainsäädännön asettamia vastuullisuusvaatimuksia ja yrityksen vastuullisuusohjelman tekemisen eri vaiheita.

2.1 ESG-raportointi

Vastuullinen yritys toimii kestävästi ympäristöä kunnioittaen noudattaen sopimuksia ja lakeja. Vastuullisesti toimiessaan yritys huomioi toimintansa vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan. Yritysvastuu voidaan jakaa ESG-raportointimallin mukaisesti kolmeen osaan: ympäristöön, sosiaaliseen ja taloudelliseen. (Yrittäjät s.a.)

2.1.1 Ympäristövastuu

Ekologisesta vastuusta huolehtiessaan yritystoiminnassa minimoidaan sen aiheuttamat ympäristöhaitat. Yrityksen ympäristövastuullista toimintaa on esimerkiksi ympäristöystävällisten tuotteiden ja materiaalien kehittäminen sekä päästöjen vähentäminen. (Yrittäjät s.a.) Yrityksen ympäristöystävällisyyttä voidaan todentaa kertomalla esimerkiksi veden, energian ja muiden luonnonvarojen mahdollisimman vähäisestä käytöstä sekä siitä, kuinka yrityksessä käsitellään jätteitä ja toteutetaan kiertotaloutta (Maunula 22.8.2023).

Ympäristövastuuseen voidaan liittää myös luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen sekä teot ilmastonmuutoksen hidastamiseksi. Vastuullinen yritys huomioi ympäristön myös hankintaperiaatteissaan. (Aarinen 21.3.2024.) Tärkeimpiä toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ovat fossiilista polttoaineista luopuminen, kestävien uusiutuvien energiamuotojen käyttö, energian säästö ja energiatehokkuus, liikenteen sähköistäminen, metsäkadon pysäyttäminen, luonnollisten hiilinielujen kasvattaminen sekä ilmastokestävä ruoantuotanto ja -kulutus (Maunula 7.11.2023).

Jos yrityksen ympäristövastuun tavoitteeksi asetetaan ilmastonmuutoksen hillintä, voidaan mittareina käyttää kasvihuonepäästöjä ja energiatehokkuuden parantamisen toimenpiteitä. Tavoitteena voi olla myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen, jonka todennustapana voi olla toimintaan liittyvien riskien tunnistaminen ja tehdyt toimenpiteet riskien vaikutusten pienentämiseksi. Jos tavoitteena on kiertotalouden edistäminen, voidaan mittarina käyttää jätteiden kierrätysastetta sekä kehitysehdotuksia tuotteiden jatkojalostamisen ja kierrätettävyyden parantamiseksi. (Ceriffi Oy s.a.)

2.1.2 Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisesti vastuullinen yritys huolehtii ihmisten hyvinvoinnista ja osaamisen kehittämisestä. Perustana on ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä työelämän lainsäädäntö. (Yrittäjät s.a.) Yrityksen sosiaaliseen vastuuseen kuuluu henkilöstön monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus. Myös tuoteturvallisuus ja -laatu ovat esimerkkejä sosiaalisesta vastuusta. (Maunula 22.8.2023.) Sosiaaliseen vastuuseen kuuluu työntekijöiden oikeudenmukainen kohtelu koko tuotantoketjun ajan ja esimerkiksi pakkotyön ja lapsityövoiman kieltäminen. Lisäksi tulee varmentaa vaadittava yksityisyyden suoja. (Aarinen 21.3.2024.)

Vastuullisesti toimiva yritys huolehtii työturvallisuudesta ja -hyvinvoinnista. Työn mielekkyyteen ja työkykyyn panostetaan. Vastuullinen yritys tarjoaa riittävää palkkaa sekä reilut työehdot ja -olot. Yrityksessä on yhdenvertaiset käytännöt, jotka huomioidaan muun muassa palkitsemisessa, osaamisen kehittämisessä ja urakehityksessä. Vastuulliset työnantajat panostavat esihenkilötyöhön ja -taitoihin ja kuuntelevat henkilöstön kokemuksia. (Hytönen 28.11.2023.)

Ravitsemukseen liittyvät suositukset sekä elintarviketurvallisuus liittyvät myös yrityksen sosiaaliseen vastuuseen. Ravitsemussuosituksissa voidaan huomioida muun muassa suolan ja sokerin käyttö, rasvan laatu, kuidun määrä sekä Sydänmerkki-kriteerit. Elintarviketurvallisuudesta huolehditaan niin valmistamisen yhteydessä kuin tuotteiden ylläpidossakin ja tuotteiden tietojen tulee olla ajan tasalla tuotetietojärjestelmissä. Allergeeneja käsitellään asianmukaisesti ja tuotteiden sisältämistä allergeeneista tulee kertoa selkeästi. (Aarinen 21.3.2024.)

Yrityksen sosiaaliselle vastuulle asetettava tavoite voi olla esimerkiksi ihmisten tasa-arvoinen kohtelu, jonka todennustapana voidaan käyttää yrityksen sitoutumista YK:n ihmisoikeussäännöstöön. Tavoitteeksi voidaan asettaa myös turvallinen työpaikka, jonka mittaamisen apuna voidaan käyttää Whistleblowing-kanavaa, joka on lakisääteinen yrityksen sisäinen ja luottamuksellinen ilmoituskanava väärinkäytöksille kaikille yli 50 henkilöä työllistäville yrityksille. Myös läheltä piti -tilanteista ja työtapaturmista raportointia voidaan pitää mittarina työpaikan turvallisuudelle. (Ceriffi Oy s.a.)

2.1.3 Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu sisältää esimerkiksi yrityksen voiton tuottamisen ja verojen asianmukaisen maksamisen (Yrittäjät s.a). Taloudellisesti vastuullinen yritys huolehtii liiketoiminnan eettisyydestä ja maksaa korvauksen toteutetusta työstä. Vastuullinen yritys ei toteuta lahjontaa tai korruptiota. (Maunula 22.8.2023.)

Vastuullisessa hallintotavassa torjutaan myös rahanpesua, harmaata taloutta ja talousrikollisuutta. Hallitus on monimuotoinen esimerkiksi koulutuksen, iän ja sukupuolen suhteen. Vastuullinen

hallinto toteuttaa toiminnalle asetettuja eettisiä periaatteita eli code of conductia. (Silvola, Peill, Aspholm & Kisanlahti 2024, 22.)

Esimerkkejä taloudelliselle vastuulle asetettavista tavoitteista ovat taloudellisesti kestävä ja riskitön toiminta sekä vastuulliset toimittajat ja alihankkijat. Taloudellisesti kestävä toiminnan mittariksi voidaan asettaa esimerkiksi luottoluokitus ja liikevaihdon koko. Toimittajien vastuullisuus voidaan todentaa toimittajien vastuullisuusraportoinnin ja toimittaja-arvioinnin avulla. (Ceriffi Oy s.a.)

2.2 YK:n kestävä kehityksen tavoitteet

ESG-viitekehyksen lisäksi yrityksen vastuullisuutta voidaan tarkastella kestävä kehityksen tavoitteiden näkökulmasta. Kestävä kehityksen päämääränä on turvata hyvän elämisen mahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville. YK:n kestävä kehityksen 17 tavoitetta luovat viitekehyksen, joiden avulla yritykset ja valtiot voivat edistää kestävä kehitystä. YK:n kestävä kehityksen tavoitteista käytetään myös termiä SDG, joka tulee sanoista Sustainable Development Goals. Tavoitteet on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2030 mennessä, josta tulee myös nimitys Agenda 2030. (Suomen YK-Liitto s.a.)

YK:n kestävä kehityksen tavoitteilla pyritään vähentämään köyhyyttä ja nälänhätää, lisäämään terveyttä ja hyvinvointia sekä parantamaan koulutusta ja sukupuolten tasa-arvoa. Tavoitteena on mahdollistaa puhtaan veden ja edullisen energian saanti, lisätä ihmisarvoista työtä ja talouskasvua sekä tukea kestävä teollisuutta. Pyrkimyksenä on eriarvoisuuden vähentäminen, kestävien kaupunkien ja yhteisöjen luominen, vastuullinen kuluttaminen, toimet ilmaston hyväksi ja vedenalaisesta ja maanpäällisestä elämästä huolehtiminen. Tavoitteisiin kuuluu myös rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto sekä yhteistyö ja kumppanuus. (Suomen YK-Liitto s.a.)

2.3 Sidosryhmien odotukset

Vastuullisilla toimilla voidaan vahvistaa organisaation mainetta ja sidosryhmien luottamusta. Organisaatioiden sidosryhmät, kuten henkilöstö, asiakkaat, sijoittajat, media, alihankkijat, viranomaiset ja yhteistyökumppanit asettavat odotuksia vastuullisuudelle. (Viippola 22.8.2023.) Vastuullisuusohjelmaa varten tulee tunnistaa keskeiset sidosryhmät, jotta voidaan tuottaa olennaista tietoa kestävydestä yrityksen tärkeille sidosryhmille (Silvola ym. 2024, 139).

Kestävämpi kuluttaminen ja kuluttajien tietoisuus vastuullisuudesta on lisääntynyt. Kuluttajat arvostavat ostopäätöksiä tehdessään kestäviä tuotteita ja pakkausmateriaaleja. Lisäksi odotuksena voi olla tuotannossa syntyvän jätteen minimointi, hiilijalanjäljen pienentäminen ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Kuluttajien valintoihin vaikuttavat myös eettiset työolot ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen tuotteen eri valmistusvaiheissa. Esteenä vastuullisempien kulutusvalintojen tekemiseen voivat

olla esimerkiksi korkea hinta, kuluttajan kiinnostuksen tai tiedon puute, pakkauksen epäselvät tiedot ja luottamuksen puute. (Maunula 22.8.2023.)

Sijoittajat ja rahoittajat pyrkivät tulevaisuuden tuottojen turvaamiseen ja usein pitkän tähtäimen tuottoon. Vastuullisesti toimiva yritys voidaan nähdä luotettavampana ja varmempana sijoituskohteena muihin verrattuna. Sijoitusstrategiana voi olla esimerkiksi ympäristön kannalta haitallisten toimialojen poissulkeminen ja sijoittaminen pelkästään vastuullisiin kohteisiin. (Maunula 22.8.2023.)

Henkilöstölle korostuu entistä enemmän työn merkitys ja vastuullisuus. Erityisesti työelämän nuorempien sukupolvien työpaikan valintaan vaikuttavat organisaation arvot ja sitoutuminen kestävään muutokseen. Nuoret sukupolvet arvostavat myös tasapainoista työn ja vapaa-ajan suhdetta, työn joustavuutta ja työpaikan tukea henkiselle ja fyysiselle terveydelle. Näillä tekijöillä on vaikutusta työntekijän sitoutuvuuteen, hyvinvointiin ja motivaatioon. (Maunula 22.8.2023.)

Vastuullisuus tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia liiketoiminnalle. Sen avulla voidaan saavuttaa liikevaihdon kasvua. Kasvutekijöitä ovat muun muassa uudet tuote- ja palveluinnovaatiot, vastuullisuuden mahdollistama korkeampi hinta sekä parantunut kilpailukyky. Vastuullisuus mahdollistaa myös aineettomia hyötyjä, kuten erottautuminen, lisääntynyt asiakasuskollisuus, työntekijöiden pysyvyys ja sijoittajien houkuttelu. Vastuullisella liiketoiminnalla voidaan saavuttaa kustannussäästöjä resurssi- ja prosessitehokkuuden avulla, paremmilla vakuutus- ja rahoituskustannuksilla sekä henkilökulujen pienentyminen lisääntyneen hyvinvoinnin ja tuottavuuden myötä. Myös liiketoiminnan riskit vähenevät, kun voidaan varmistaa toimitusketjun luotettavuus. (Maunula 22.8.2023.)

2.4 Lainsäädännön asettamat vaatimukset

Sidosryhmien asettaman paineen lisäksi lainsäädännön vaatimukset ja direktiivit asettavat vaatimuksia vastuullisuustyölle (Ceriffi Oy s.a). Tähän asti vastuullisuudesta raportointi on ollut yrityksille pitkälti vapaaehtoista. Olennaisista kestävyysasioista on raportoitu yrityksen sidosryhmille kestävyysraporteissa, vuosikertomuksien yhteydessä sekä nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa ja tapahtumissa. Lainsäädännön tiukentuessa ESG-raportoinnista tulee pakollista monelle yritykselle. (Silvola ym. 2024, 23.) Raportointivaatimusten vaikutukset kohdistuvat isoihin yrityksiin, mutta vaatimukset valuvat myös toimitusketjun mukana pienemmille yrityksille (Maunula 22.8.2023).

Kestävyysraportointidirektiivi eli CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) tulee voimaan vuonna 2024 ja raportointia vaaditaan vuodesta 2025 alkaen. Direktiivi koskee yli 500 työntekijää työllistäviä suuryrityksiä ja niiden toimitusketjuja. Kestävyysraportointidirektiivi edellyttää vastuullisuustoimista raportoinnin vuosittain yrityksen toimintakertomuksen yhteydessä. (Komssi 30.10.2023.)

Kestävyysraportointidirektiivi koskee pörssiyhtiöitä, mutta myös pörssiyhtiöiden alihankkijoita, koska koko toimitusketjulta vaaditaan raportointia. On luultavaa, että esimerkiksi julkisissa hankinnoissa tullaan painottamaan vastuullisuutta ja vaatimaan kestävyysraportointidirektiivin mukaisia selvityksiä myös pienemmiltä yrityksiltä. Vaikka suuryrityksiä koskevan direktiivin noudattaminen ei ole pakollista, on suotavaa raportoida ainakin osittain kevennetyn raportointimallin avulla. Tämä laajentaa yrityksen toimintamahdollisuuksia ja siitä on hyötyä myös markkinoinnissa. (Komssi 30.10.2023.)

Käytännössä direktiivin vaatimukset koskevat myös pk-yrityksiä, joiden arvoketjuissa on direktiivin alaisia suuryrityksiä. Pankit vaativat myös tulevaisuudessa raportointia voidakseen myöntää yritysrahoitusta. Kestävyysraportointi tulee asteittain pakolliseksi pörssiyhtiöille, EU:ssa toimiville yrityksille, joiden liikevaihto EU:n alueella on yli 150 miljoonaa euroa sekä listaamattomille yrityksille, jotka täyttävät kaksi seuraavista kriteereistä: yli 250 työntekijää, liikevaihto yli 40 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma yli 20 miljoonaa euroa. (Yrittäjät 4.10.2023.)

Metsäkatoasetus (EUDR) on yrityksille ja koko toimitusketjulle vaatimuksia asettava EU:n uusi sääntely, jonka tarkoituksena on estää tuotteiden valmistuksessa aiheutuva metsäkato ja metsien tilan heikkeneminen. Sääntely koskee seuraavia raaka-aineita: kahvi, kaakao, soija, öljypalmu, nautakarja, puu- ja paperituotteet sekä kumi. Metsäkatoasetus tulee ottaa käyttöön vuoden 2024 loppuun mennessä, jolloin yritysten on pystyttävä todistamaan, että asetuksen alaisia tuotteita koskevat tiedot ovat kunnossa. Tuotteista tulee tehdä erityinen ilmoitus, jossa kerrotaan tuotannon aikataulusta sekä maantieteellisestä sijainnista. Yritysten tulee myös pystyä todistamaan, ettei asetusten alaisten tuotteiden tuotantoketjuissa ole tuhoutunut metsää vuoden 2020 jälkeen. (Kespro 31.1.2024.)

2.5 Vastuullisuusohjelman tekeminen

Yrityksen vastuullisuusohjelman toteuttaminen alkaa olennaisten asioiden tunnistamisella. Vastuullisuuden näkökulmasta olennaisten asioiden pohjalta asetetaan tavoitteet ja niille sopivat mittarit. Seuraavaksi organisaation sisällä tulee viestiä vastuullisuusohjelmasta ja osallistaa ihmiset toiminnan ja asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Vastuullisuusohjelman tavoitteita seurataan ja saavutetuista tuloksista viestitään säännöllisesti. Tulosten pohjalta parannetaan toimintaa ja asetetaan toiminnalle uudet tavoitteet. (Ceriffi Oy s.a.)

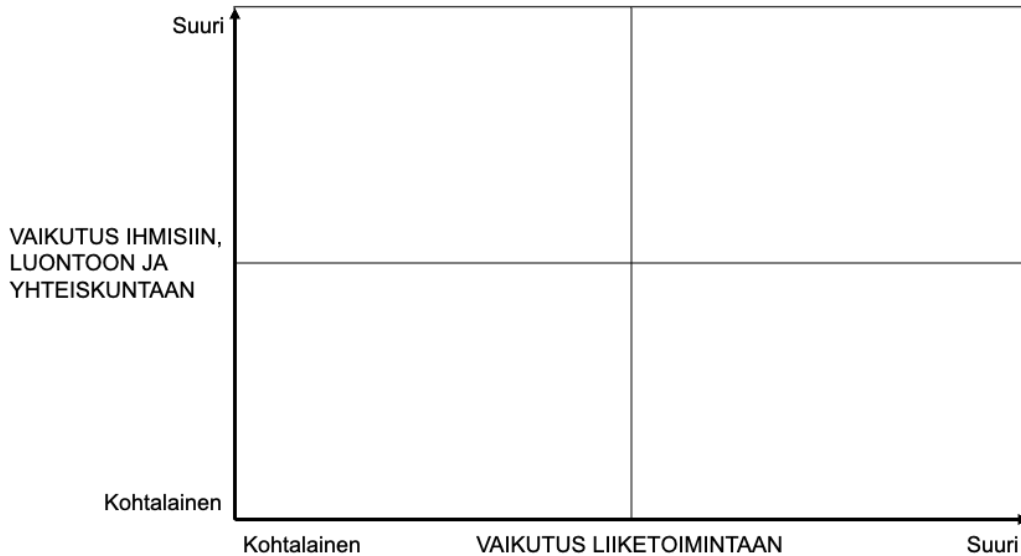
Vastuullisuusohjelmaa tehdessä tulee työn, tavoitteiden ja mittareiden keskittyä olennaisiin asioihin. Jos olennaisia asioita ei tunnisteta, viestitään helposti vain ajankohtaisista asiakkaita ja kuluttajia kiinnostavista sekä omaan toimintaan helposti yhteensovitetavista aiheista. Olennaisia tekijöitä pohtiessa tulee arvioida, millaisia merkittäviä vaikutuksia yrityksen toiminnasta aiheutuu

ihmisille, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Tavoitteena on erityisesti tunnistaa merkittävimmät haitalliset vaikutukset, jotta toiminnassa voidaan keskittyä haittojen ehkäisyyn ja hallintaan. (Kurittu & Rankinen 2023, 53–54.) Olennaisten asioiden määrittämisessä tulee tarkastella koko arvoketjua, jolloin huomioidaan myös toimittajien ja alihankkijoiden vastuullisuus (Ceriffi Oy s.a).

Olennaisuusanalyysi auttaa ymmärtämään liiketoiminnan vaikutuksia ympäristöön sekä ympäristön vaikutusta liiketoimintaan. Aluksi tunnistetaan toiminnan negatiiviset ja positiiviset vaikutukset sekä toimintaan liittyvät riskit ja mahdollisuudet huomioiden koko arvoketju. Seuraavaksi kerätään sidosryhmien odotukset vastuullisuudelle. Tunnistettujen ja sidosryhmien vaatimuksiin perustuvien vastuullisuusteemojen vaikutuksia arvioidaan niiden vakavuuden sekä liiketoimintavaikutuksen ja todennäköisyyden osalta. Olennaiset teemat validoidaan johtoryhmäkeskustelun kautta ja valitaan osaksi vastuullisuustyötä. Olennaisia vastuullisuusteemoja tulee tarkastella ja päivittää säännöllisesti, jolloin varmistetaan, että vastuullisuustyön painopiste on toiminnan kannalta merkittävässä vaikutuksissa. (Maunula 20.9.2023.)

Olennaisten teemojen tunnistamisessa voi hyödyntää esimerkiksi kestävyysdirektiivin raportointistandardia, jossa tarkastellaan toimia ESG-raportointimallin mukaisesti. Teemojen tunnistamisessa voi käyttää apuna myös YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Olennaisuusanalyysiin kannattaa sisällyttää organisaation olemassa oleva ymmärrys ja omassa toiminnassa tunnistetut vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet. Lisäksi kannattaa tutustua toimialan muiden toimijoiden eli kilpailijoiden, asiakkaiden ja kumppanien vastuullisuusohjelmiin ja tunnistaa sen avulla tärkeitä teemoja. Vastuullisuusteemoja tulee kuitenkin ensisijaisesti arvioida oman liiketoiminnan kannalta. (Maunula 20.9.2023.)

Olennaisten teemojen valinnassa voidaan käyttää apuna olennaisuusmatriisia, jossa tarkastellaan teemoja kahdesta näkökulmasta. Matriisin pystyakselille voidaan määrittää vaikutus ihmisiin, luontoon ja yhteiskuntaan ja vaaka-akselilla voidaan tarkastella ympäristötekijöiden vaikutusta liiketoimintaan. Matriisi auttaa valitsemaan toiminnan kannalta olennaiset vastuullisuustoimet, kun keskittyy erityisesti oikeaan ylänurkkaan asettuviin teemoihin, joiden vaikutukset sekä ympäristöön että liiketoimintaan ovat suuria. (Maunula 20.9.2023.)

Kuva 1. Olennaisuusmatriisi (mukaillen Maunula 20.9.2023)

Vaikutuksia tulee tarkastella organisaation oman toiminnan lisäksi läpi koko arvoketjun. Arvoketju pitää sisällään kaikki hyödykkeen luomiseen liittyvät toiminnot ja niiden toimittajat raaka-aineen hankinnasta tai palvelun suunnittelusta tuotantoon, toimitukseen ja hävittämiseen. Arvoketjuanalyysi auttaa yrityksiä tunnistamaan esimerkiksi ne vaiheet, joissa voidaan pienentää ympäristövaikutuksia ja parantaa työoloja. Yrityksen arvoketjusta tulisi tunnistaa etenkin toimijat, jotka vaikuttavat olennaisiksi määriteltyihin vastuullisuustekijöihin. Näiden toimijoiden vastuullisuustyötä tulee seurata tarkemmin ja tarvittaessa kannustaa kohti kestävämpää toimintaa. (Blomberg 12.2.2024.) Läpinäkyvällä arvoketjulla voidaan saavuttaa merkittäviä hyötyjä, kun voidaan esimerkiksi sulkea pois riskit raaka-aineiden tuotantoon liittyvästä lapsityövoiman käytöstä tai maaperän köyhtymisestä. Merkittäviä vaikutuksia voi syntyä myös arvoketjun loppupäässä, kun tarkastellaan tuotteen kierrätettävyyttä. (Maunula 20.9.2023.)

Olennaisuusarvioinnin pohjalta asetetaan tavoitteet vastuullisuudelle. Tavoitteet voi jakaa esimerkiksi ESG-raportoinnin mukaisesti kolmeen ryhmään, jolloin asetetaan tavoitteet ympäristö vastuulle, sosiaaliselle vastuulle ja taloudelliselle vastuulle. Tavoitteiden tulee olla konkreettisia, eli organisaation pitää voida vaikuttaa niihin toiminnallaan ja niiden tulee olla helposti todennettavia. Mittarit tavoitteille voivat olla joko kvantitatiivisia tai kvalitatiivisia. Kvantitatiivisilla eli määrällisillä mittareilla voidaan tarkastella esimerkiksi energiankulutusta tai tuotettuja tuotteita. Kvalitatiivisilla eli laadullisilla mittareilla voidaan tarkastella esimerkiksi toimia ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. (Ceriffi Oy s.a.)

Vastuullisuuden tavoitteiden pohjalta luodaan vastuullisuusohjelma, jossa kerrotaan, kuinka yrityksessä varmistetaan vastuullisuustavoitteiden saavuttaminen. Se kokoaa kirjalliseen muotoon

vastuullisuustyön tavoitteet ja kehityksen painopisteet sekä toimenpiteet ja mittarit. Vastuullisuusohjelma huomioi olennaiset vastuullisuusteemat, jotka tyypillisesti sisältävät ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun ja taloudellisen vastuun kokonaisuudet. Vastuullisuusohjelmaan kannattaa sisällyttää kuvaus yrityksen lähestymistavasta vastuullisuuteen eli määritetty vastuullisuuden tahtotila. Lisäksi kannatta kertoa vastuullisuuden johtamisesta yrityksessä. (Maunula 20.9.2023.)

Vastuullisuusohjelman toteuttaminen vaatii johdon sitoutumista ja viestintää yrityksen tahtotilasta. Tavoitteita, mittareita ja toimenpiteitä tulee seurata säännöllisesti. Vastuullisuusohjelman toteuttaminen vaatii tukea ja aktiivista viestintää etenemisestä ja onnistumisista. Koko organisaatio tulee saada sitoutumaan vastuulliseen toimintaan ja ymmärrystä vastuullisuudesta tulee kasvattaa kaikilla organisaation tasoilla. Yrityksessä kannattaa nimetä vastuullisuuteen keskittyvä työryhmä tai vastuuhenkilö. Osaamista ja vastuullisuuteen liittyviä prosesseja tulee pyrkiä kehittämään jatkuvasti. (Maunula 20.9.2023.)

Vastuullisuustoimista viestiessä tulee huomioida tasapanoisuus ja avoimuus, jolloin onnistumisien lisäksi kerrotaan myös haasteista ja mahdollisista epäonnistumisista. Vastuullisuusohjelmaa ja tavoitteita tulee päivittää tarvittaessa. Tavoitteet, kuten ilmastonmuutoksen hillintä voivat olla pysyviä, mutta niissä käytettävät mittarit ja todentamistavat kehittyvät jatkuvasti. Hyvä malli vastuullisuusohjelman toteuttamiseen on PDCA-malli, jonka osia ovat suunnittelu, toiminta, seuranta ja kehittäminen. (Ceriffi Oy s.a.)

Vastuullisuuden mittaaminen voidaan kokea vaikeaksi, koska monia asioita on hankala konkretisoida yksiselitteisesti. Vastuullisuudesta raportoidessa kannattaa keskittyä tärkeimpiin teemoihin ja tavoitteisiin ja hyödyntää sekä määrällisiä että laadullisia mittareita. Vastuullisuustyön alkuvaiheessa helpointa on usein aloittaa tarkastelemalla oman toiminnan vaikutuksia ja laajentaa näkökulmaa muuhun arvoketjuun myöhemmin. Yritys voi viestiä vastuullisuudestaan monella tapaa ja vaatimus raportoinnille riippuu yrityksen koosta ja toimiympäristöstä. Yritys voi haluta vastata sidosryhmien tarpeisiin ja hyödyntää vastuullisuussisältöä viestinnässään ja markkinoinnissaan. (Maunula 20.9.2023.)

Vastuullisuusraportoinnin tulee sisältää relevanttia tietoa, joka lisää lukijan ymmärrystä yrityksen toiminnasta, tavoitteista ja aikaansaaduista asioista (Kurittu 2018, 7). Kun yritys kertoo vastuullisuudestaan selkeästi, on tieto helposti ymmärrettävissä. Tiedon on myös oltava helposti löydettävissä esimerkiksi yrityksen nettisivuilta sille omistetusta vastuullisuusosiosta. Lukukokemusta ja ymmärrettävyyttä parantavat taulukot, kuvaajat ja infografiikat sekä raportin selkeä rakenne. Vaikeita termejä tulee vastuullisuudesta kertoessa välttää, mutta jos niiden käyttö on tarpeen ja niitä esiintyy useampi, kannattaa niistä tehdä erillinen kooste, jossa ne on selitetty. Jos haastavia termejä esiintyy vain muutama, voi termin selittää tekstin yhteydessä. (Kurittu 2018, 60–61.)

3 Rollfoodsin vastuullisuustyön kehittäminen

Tässä luvussa kerrotaan Rollfoodsin toiminnasta ja sen vastuullisuustyöstä, joka pitää sisällään kotimaisen palvelun, pitkät kumppanuussuhteet ja tarkkaan valitut toimittajat, hävikin hallinnan sekä pakkausten tuottajavastuuseen kuulumisen. Luvussa tarkastellaan myös Rollfoodsin merkittävimpien sidosryhmien eli ketjuliikkeiden, tukkujen ja julkishallinnon asettamia vaatimuksia vastuullisuudelle. Lisäksi kerrotaan Rollfoodsin merkittävämmistä tavarantoimittajista ja niiden vastuullisuustoimista. Luvun lopussa käsitellään toimeksiantajan toiveita vastuullisuusohjelmalle sekä kerrotaan opinnäytetyöprosessin vaiheista ja aikataulusta.

3.1 Yrityksen toiminta

Rollfoodsin toiminta alkoi vuonna 1979, kun elintarvikkeita myytiin suoratoimituksilla grillikioskeille Helsingissä. Yrityksen nimi on syntynyt ensimmäisestä tuotteesta kevätrullasta eli spring rollista. 80-luvulla tuotteita myytiin myös vähittäiskauppoihin ja yhteistyö tukkuliikkeiden kanssa aloitettiin vuosikymmenen lopulla. 2000-luvun vaihteessa painopiste siirtyi HoReCa-asiakkaisiin ja suurkeittäöihin sekä ketjuasiakkaisiin. Rollfoods on alusta asti ollut perheyritys. Perheen toinen sukupolvi liittyi toimintaan 80–90-luvuilla ja on johtanut yritystä vuodesta 2006 alkaen. Kolmas sukupolvi aloitti Rollfoodsin työskentelyn vuosina 2022–2023. (Louneva & Keistiö 28.2.2024.)

Rollfoods myy tuotteitaan ammattikeittäöille valtakunnallisten tukkuliikkeiden kautta, suora- tai vähittäiskauppamyyntiä ei ole. Rollfoodsin on oma pakkasvarasto, josta tukkuliikkeet saavat tilattua tuotteita. Rollfoods on ulkoistanut pakastevarastoinnin KWH Freezelle, joka on alallaan Suomen suurin toimija. Rollfoods tilaa tuotteet tavarantoimittajiltaan omaan varastoon ja sieltä tukkuliikkeet tilaavat tuotteita varastoihinsa. Tukkuliikkeet hoitavat toimitukset ja logistiikan käyttäjäasiakkaille asti. (Louneva 21.3.2024.)

Rollfoodsin on myönnetty vuonna 2019 Palvelun Avainlippu merkiksi työstä, jota se tekee suomalaisten ruoka-alan ammattilaisten kanssa (Rollfoods 2024). Suomalaisen työn liiton Palvelun Avainlippu voidaan myöntää tilanteissa, joissa palvelu on tuotettu Suomessa, palvelun kotimaisuusaste on vähintään 50 prosenttia, yrityksellä on merkittävä kotimainen omistusosuus ja Suomessa toimiva johto. Lisäksi yrityksen pääkonttorin tulee sijaita Suomessa. (Suomalaisen työn liitto 12.12.2019.)

Rollfoodsin on pitkä yhteistyö monen tavarantoimittajansa kanssa. Esimerkiksi saksalaisen kakkutehtaan Erlenbacherin kanssa on aloitettu yhteistyö vuonna 1988 ja myös ruotsalaisen leipävalmistaja Polarbrödin tuotteita on myyty 80-luvun lopulta asti. Saksalaisen broilerituotteita valmistavan

Wiesenhofin tuotteita on myyty yli 20 vuotta. Myös suomalaisten sopimusvalmistajien kanssa on tehty yhteistyötä usean vuosikymmenen ajan. (Louneva & Keistiö 28.2.2024.)

Rollfoods arvostaa luotettavia sekä vastuullisesti toimivia ja laadukkaita tuotteita valmistavia pitkäaikaisia kumppaneita. Uusissa tavarantoimittajissa Rollfoods arvostaa edellä mainittujen lisäksi innovatiivisia tuotteita, jotka vastaavat alan trendeihin ja kysyntään. Etenkin vegaaniset ja eri erityisruokavalioihin soveltuvat tuotteet ovat kysytyjä tänä päivänä. Rollfoodsilla on pienenä yrityksenä mahdollisuus toteuttaa asiakaslähtöisiä tuotekehitysprojekteja ja se pystyy vastaamaan asiakkaan tarpeisiin nopeasti verrattuna alan suurempiin toimijoihin. (Louneva & Keistiö 28.2.2024.)

Rollfoods sin hävikkiä ovat päivämäärältä vanhentuneet tuotteet sekä kuljetuksissa kolhiintuneet laatikot, jotka eivät sovi myytäväksi. Näitä tuotteita ei heitetä pois, vaan kaikki syötäväksi soveltuvat tuotteet lahjoitetaan eteenpäin. Hävikkiruokia hyödyntäviä yhdistyksiä, joille Rollfoods tekee lahjoituksia ovat esimerkiksi Stadin safka, Yhteinen pöytä ja VVA ry. (Uusaro 27.3.2024.) Lisäksi tuotehävikkiä syntyy esimerkiksi messuilla ja muissa tapahtumissa, joissa tuotteita esitellään ja maistatetaan potentiaalisille asiakkaille. Näissä tilanteissa hävikkiä pyritään minimoimaan optimoimalla tarvittavat tuotemäärät arvioitujen asiakasmäärien perusteella sekä tarjoamalla ylijäämätuotteita asiakkaille ja muille kumppaneille. (Louneva 27.3.2024.)

Rollfoods kuuluu pakkausten tuottajavastuun piiriin (Uusaro 27.3.2024). Tuottajavastuuseen kuuluu kaikki yritykset, jotka pakkaavat, pakkauttavat tai maahantuovat pakattuja tuotteita. Pakkausten tuottajavastuu on lakisääteinen velvoite, jossa yrityksen tulee huolehtia pakkausten jätehuollosta ja vastata siitä aiheutuvista kustannuksista. Asetuksessa on säädetty pakkausmateriaalikohtaiset prosentuaaliset kierrätystavoitteet, joiden on toteuduttava Suomessa. (Rinki s.a. a.) Raportointijärjestelmällä varmistetaan, että pakkausmateriaalit saadaan kierrätettyä ja uusiokäytettyä mahdollisimman tehokkaasti. Tuottajavastuun järjestelmään liittyneillä yrityksillä on vastuu raportoida pakkaustiedoistaan Ringille sekä maksaa pakkaustietojen perusteella määräytyvät tuottajavastuumaksut. (Rinki s.a. b.)

3.2 Ketjuliikkeiden, tukkujen ja julkishallinnon vastuullisuusvaatimukset

Vaatimuksia Rollfoods sin vastuullisuustoimista raportoiselle asettavat pääasiassa suuret valtakunnalliset ketjuasiakkuudet sekä tukkuliikkeet. Esimerkkejä Rollfoods sin ketjuasiakkaista ovat Sodexo, ISS ja Compass Group. Suurimpia tukkuliikkeitä ovat Kespro, Wihuri Metro-tukku, Meira Nova ja Valio Aimo. Sidosryhmien vaatimuksena on tähän asti ollut erilaisten Code of Conductien allekirjoittaminen sekä esimerkiksi lihan, soijan, kaakaon ja palmuöljyn alkuperästä raportointi. (Louneva 21.3.2024.) Code of Conduct tarkoittaa organisaation laatimia eettisiä

toimintaperiaatteita henkilöstölleen, toimittajilleen ja muille sidosryhmilleen. Code of Conduct ohjaa organisaation toimintaa kohti sille asetettuja eettisiä tavoitteita. (Penttilä 21.2.2024.)

Esimerkki toiminnan vastuullisuuden varmistamisesta on Sodexon Supplier Code of Conduct – Sodexon toimintaohjeistus toimittajille, jossa on asetettu vähimmäisvaatimukset toiminnan eettisille, yhteiskunnallisille, työvoimapolitiittisille ja ympäristöä koskeville käytännöille. Toimintaohjeistus sisältää liiketoiminnan rehellisyyttä koskevat standardit, ohjeet ihmisoikeuksien noudattamiseen ja ympäristön suojeluun sekä vaatimukset toimitusketjun monimuotoisuuden varmentamiseen ja vaa-
dittavista tiedoista raportoimiseen. (Sodexo 2017.)

Myös Valio on tehnyt Code of Conductin toimittajilleen ja jakelijoilleen, jossa määritetään vähimmäisvaatimukset Valion ja sen sidosryhmien toiminnalle. Pyrkimyksenä on edistää ihmisoikeuksien ja vastuullista liiketoimintaa koskevien periaatteiden kunnioittamista toimitusketjuissa. Dokumentissa vastuullisiin liiketoimintaperiaatteisiin on sisällytetty lakien noudattaminen, henkilötietojen suoja sekä liiketoiminnan rehellisyys. Ihmisoikeuksien noudattamiseen on liitetty esimerkiksi lapsityövoiman ja pakkotyön kieltäminen, syrjäntäkielto, lakien mukainen työaika sekä työehtosopimuksen mukainen palkkaus. Terveysten ja turvallisuuteen liittyvät työympäristö, järjestelmä riskien hallintaan, toimintasuunnitelmat hätätilanteisiin sekä elintarviketurvallisuuteen liittyvät vaatimukset. Ympäristönsuojelun osalta toimittajien on noudatettava paikallisia ympäristölakeja sekä pienennettävä toimintansa merkittäviä ympäristövaikutuksia ja osoitettava toiminnan jatkuvaa kehittämistä ympäristönsuojelun osalta. (Valio 7.2.2022.)

Tuotteisiin liittyviä vastuullisuuskyselyitä tulee myös julkishallinnon tarjouskilpailuissa. Tarjouskilpailujen kriteereinä voi olla esimerkiksi ravitsemussuosituksien toteutuminen, tuotteen kotimaisuusaste, ympäristöystävällinen tuotantotapa sekä valmistusprosessit, joissa huomioidaan tuotantoeläinten hyvinvointi. Lisäksi julkishallinto voi asettaa vastuullisuusvaatimuksia ESG-kestävyysraportoinnin mukaisesti liiketoiminnan taloudelliselle, ympäristö- ja sosiaaliselle vastuulle. (Lehto 27.3.2024.)

3.3 Eri valmistajien vastuullisuustoimet

Tässä alaluvussa käsitellään niitä tavarantoimittajia, jotka kertovat vastuullisuustyöstään. Esitte-
lyssä on saksalainen kakkuleipomo Erlenbacher, ruotsalainen leipätuotteita valmistava Polarbröd sekä saksalainen siipikarjatuotteita valmistavan Wiesenhofin emoyhtiö PWH Group. Näiden lisäksi kerrotaan myös Suomessa valmistetuista leipomo- ja ruokatuotteista.

3.3.1 Erlenbacher

Erlenbacher on vuonna 1973 perustettu saksalainen kakkuleipomo, jonka tuotteita myydään yli 43 maahan. Tuotannossa panostetaan erityisesti laatuun, vastuullisuuteen, trendeihin ja innovaatioihin. (Erlenbacher s.a. a.)

Erlenbacherin yritysstrategiat nojaavat vastuullisuuteen. Yritys on vähentänyt resurssien kulutusta ja siirtynyt käyttämään vihreää sähköä. Tuotteet ovat turvallisia ja laadukkaimmista raaka-aineista valmistettuja. Erlenbacher on ensimmäinen pakasteleipomotuotteita valmistava yritys, jolle on myönnetty ZNU:n (German Center for Sustainable Leadership) elintarvikkeiden kestävä hallintaa koskevan standardin vaatimusten mukainen sertifikaatti. (Erlenbacher s.a. b.)

ZNU-standardi on saksalaisen Witten/Herdeckenin yliopiston taloustieteen, johtamisen ja yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan perustama. ZNU-sertifioidulla yrityksellä on käytössä kokonaisvaltainen vastuullisuuden hallintajärjestelmä ja se tekee mitattavissa olevaa kehitystä keskeisimmissä kestävä kehityksen tavoitteissaan osallistuen yhteiskunnan kestävään muutokseen. (ZNU Standard s.a. a.) ZNU-standardi vaatii jatkuvaa kehitystä ja se on ainoa hyväksytty kestävä johtamisen standardi useilla toimialoilla. Standardi yhdistää vastuullisuuden ympäristö-, talous- ja sosiaaliset teemat. (ZNU Standard s.a. b.)

Erlenbacher voi jäljittää tarkalleen kaikkein raaka-aineiden alkuperän ja niiden tuotantoketjun. Yritys tuntee monet viljelijät ja tavarantoimittajat henkilökohtaisesti ja heillä on monien vuosien yhteistyösuhteet. Tämä lisää keskinäistä luottamusta ja arvostusta toisen työtä kohtaan. (Erlenbacher s.a. c.) Erlenbacherilla on oma maatalousasiantuntija, joka vieraillee säännöllisesti viljelyalueilla ja tarkastaa maatilat ja tuotantolaitokset. Näin varmistetaan korkealaatuisten raaka-aineiden hygieeninen viljely sekä työntekijöiden turvalliset työolot. (Erlenbacher 2022.)

Yritys toteuttaa ravitsemusstrategiaa, jossa uusia kakkuja kehittäessä ja vanhoja reseptejä uusissa tarkastellaan kakkujen ravitsemuksellisia arvoja, mausta tinkimättä. Tuotteiden energiatiheyttä muokataan vähentämällä sokeria ja rasvaa. Kakuissa vältetään lisäaineiden käyttöä, aina kun se on mahdollista. Kakkujen ainesosaluettelot pidetään läpinäkyvinä ja helposti ymmärrettävinä. Kakuissa käytetään luonnollisia ja monia kasviperäisiä ainesosia. (Erlenbacher 2022.)

Erlenbacherin vastuullisuustyö on alkanut vuonna 2008 ZNU-jäsenyydestä, jolloin yritykselle on tehty ensimmäinen vastuullisuuskatsaus. Vuonna 2015 Erlenbacher on saanut ensimmäisenä pakasteleipomotuotteita valmistavana yrityksenä ZNU-standardien mukaisen sertifikaatin. Samana vuonna on alettu käyttämään UTZ-sertifioitua kaakaota sekä RSPO-sertifioitua palmuöljyä. Vuonna 2017 on siirrytty vihreään sähköön sekä saatu hasselpähkinöille UTZ-sertifiointi. Vuodesta 2022

alkaen yritys on ollut ilmastoneutraali hiilidioksidipäästöjen kompensointihankkeiden ansiosta. (Erlenbacher s.a. d.)

Erlenbacher on asettanut vuosittain mitattavia vastuullisuustavoitteita ja seuraavalle vuodelle asetettu tavoite pyrkii parantamaan edellisvuoden tulosta. Erlenbacher on tilastoinut yrityksen veden- ja energiankulutusta sekä hiilidioksidipäästöjä vuodesta 2014 alkaen. Vuodesta 2018 lähtien on seurattu myös tuotannosta syntyvän hävikin määrää sekä työntekijöiden ymmärrystä ja kokemusta yrityksen arvoista. Yritys pyrkii toiminnassaan kulutuksen ja hävikin vähentämiseen sekä työntekijöiden hyvinvoinnin lisäämiseen. (Erlenbacher s.a. e.)

Erlenbacher raportoi vuoden 2024 tuote-esitteessään vuoden 2023 vastuullisuusluvuista ja asettaa tavoitteet vuoteen 2025 asti. Vuonna 2023 Erlenbacherin ruokahävikki oli alle 5 prosenttia, 13 prosenttia valikoimasta soveltui eri erityisruokavalioita noudattaville, vedenkulutus väheni 3 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna ja energiankulutus lisääntyi 2 prosenttia. Tavoitteena vuoteen 2025 mennessä on tehdä Erlenbacherin top 3-tuotteista ilmastoneutraaleja, käyttää 30 prosenttia vähemmän muovia kuin vuonna 2022 sekä tuottaa alle 4 prosenttia ruokahävikkiä. (Erlenbacher s.a. d.)

Erlenbacherilla on seuraavat sertifikaatit: ISO 14001 ympäristöhallinnasta, ISO 50001 energianhallinnasta, ISO 45001 työterveyden ja -turvallisuuden hallinnasta, RSPO-sertifikaatti vastuullisesti tuotetulle palmuöljylle, Rainforest Alliance-sertifikaatti kaakaopavulle ja hasselpähkinälle, Halal-sertifiointi muslimeille soveltuville tuotteille, ZNU-sertifikaatti kestävän muutoksen edistämisestä, V-label-sertifiointi vegaanisille tuotteille, sertifikaatti uusiutuvan energian käytöstä sekä IFS Food V7- ja BRCGS V9-sertifikaatit elintarviketurvallisuudesta. (Erlenbacher s.a. f, liite 1.)

3.3.2 Polarbröd

Polarbröd on ruotsalainen vuonna 1879 perustettu perheyritys. Yritys valmistaa Pohjois-Ruotsin perinteisiä leipiä, rieskoja sekä näkkileipiä. Polarbröd on kolmanneksi suurin leivänvalmistaja Ruotsissa. Yhtiö myy tuotteitaan sekä vähittäiskauppaan että foodservice-sektorille. Tuotteita myydään myös muualle Eurooppaan Norjan ollessa suurin vientimaa. Polarbrödin leipomoilla on BRC- ja ISO 14001 -sertifikaatit. Bredbynin leipomolla on myös Krav-sertifikaatti eli ruotsalainen merkki luomuruoalle. (Polarbröd s.a. a, liite 1.)

Polarbrödin leipomoilla on BRC-sertifikaatit. BRC-sertifikaatti on tuoteturvallisuutta ja hygienian parantamista koskeva standardi, joka asettaa korkeat vaatimukset laatujärjestelmille, prosessin ja tuotannon hallinnalle sekä tuotantotiloille ja työntekijöille. BRC-sertifikaatti vaatii huolellista dokumentointia. Polarbröd on mitannut järjestelmällisesti toimintansa ilmastovaikutuksia vuodesta 2000 lähtien, ja siitä tuli ISO 14001 -sertifioitu vuonna 2009, joka on todiste ympäristövastuun huomiomisesta. (Polarbröd s.a. b.)

Polarbrödin leivät valmistetaan patentoidulla Polarmetoden-menetelmällä, jolloin leipä pakastetaan välittömästi uunista ottamisen jälkeen. Näin voidaan valmistaa enemmän leipää kerralla, vähentäen energiankulutusta ja hävikkiä. Menetelmän avulla voidaan välttää myös säilöntäaineiden käyttö. (Polarbröd s.a. b.)

Polarbrödin tuotteet leivotaan yhtiön itse tuottamalla tuulivoimalla. Yhtiöllä on viisi omaa tuulivoimaa, jotka yhdessä tuottavat enemmän uusiutuvaa energiaa, kuin yhtiö käyttää. Yrityksessä tehdään aktiivisesti töitä energiatehokkuuden parantamiseksi. Polarbrödin tavoitteena on valmistaa pakkausmateriaalit kierrätettävistä ja uusiutuvista raaka-aineista. Kaikki pakkaukset ovat kierrätettäviä. Tällä hetkellä yli 90 prosenttia vähittäiskaupan pakkauksista on valmistettu muovista, jonka tuotantoon on käytetty sokeriruosta saatua etanolia fossiilisen öljyn sijaan. (Polarbröd s.a. c.)

Polarbrödin tavoitteena on käyttää kuljetuksia, jotka toimivat 100-prosenttisesti fossiilivapaalla energialla. Tavoitteen saavuttamiseksi tuotteita kuljetetaan mahdollisimman paljon rautateitse, koska Ruotsissa junat kulkevat sähköllä ja Ruotsissa sähköntuotanto on lähes täysin fossiilivapaata. Kuljetuksissa, joita ei voida hoitaa junalla käytetään mahdollisimman paljon biopolttoaineita. Tulevaisuuden tavoitteena on siirtyä pois biopolttoaineita käyttävistä kuorma-autoista ja siirtyä sähkökäyttöisiin kuorma-autoihin. (Polarbröd s.a. c.)

Yhtiön pitkän aikavälin tavoitteena on hankkia kaikki raaka-aineet uusiutuvia periaatteita hyödyntäviltä maataloustuottajilta. Visiosta käytetään nimeä ”Fossil free diversity farming” eli fossiilivapaa monimuotoisuusviljely. Strategiana on kehittää pitkäaikaisia suhteita toimittajiin, jotka jakavat tavoitteen ja haluavat yhdessä toteuttaa niitä. Erään yhteistyökumppanin kautta Polarbröd saa jauhoja, joiden ilmastovaikutukset ovat tavanomaisiin ruotsalaisiin jauhoihin verrattuna vähäisemmät. (Polarbröd s.a. c.)

Yhtiö huolehtii sosiaalisesta vastuullisuudesta tarjoamalla ympäristön, jossa työntekijät voivat kokea työnsä merkitykselliseksi ja jossa kaikilla on mahdollisuus kasvaa ja kehittää taitojaan. Yhtiön pyrkimyksenä on olla houkutteleva työnantaja, joka suojelee ja edistää sekä fyysistä että psyykkistä hyvinvointia. Yhtiössä työskennellään tasa-arvon ja monimuotoisuuden puolesta. (Polarbröd s.a. c.)

3.3.3 PHW Group

Saksalainen PHW Group vastaa korkealaatuisesta siipikarjanlihan tuotannosta ja tuotteiden myynnistä Wiesenhof-tuotemerkin alla. PHW Group on kolmannen polven perheyhtiö. PHW Groupiin kuuluu yli 45 tytäryhtiötä ja se työllistää 10 506 työntekijää eri puolilla Eurooppaa. (PHW s.a. a.)

PHW Groupin vastuullisuustyöhön kuuluvat eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen, toimet ympäristönsuojeluun, sosiaalinen vastuu sekä ravitsemukselliset seikat. Eläinten hyvinvoinnista huolehditaan toteuttamalla tulevaisuutta silmällä pitävää siipikarjankasvatusta sekä ylläpitämällä vahvoja ja luotettavia yhteistyökumppanisuhteita. Ympäristötyön elementtejä ovat ilmastonuojelu, resurssien hallinta ja ruokahävikin minimointi. Sosiaaliseen vastuuseen kuuluu työntekijöistä huolehtiminen ja kestävä hallinto. Ravitsemukseen voidaan liittää tasapainoinen ruokavalio, ruokateknologian kehitys sekä vastuullinen markkinointi. (PHW s.a. b.)

PHW Group on ollut vuodesta 2010 lähtien saksalaisen Witten/Herdeckenin yliopiston kestävä johtamisen keskuksen kumppani ja sponsori. Keskuksen kehittämä ZNU-standardi edustaa kestävä johtamista, ja siinä yhdistyvät ympäristövastuu, taloudellinen vastuu ja sosiaalinen vastuu. (PHW s.a. b.) Wiesenhofin kuusi saksalaista tuotantolaitosta on sertifioitu ZNU-standardin mukaisesti. Tuotanto niissä on täysin ilmastoneutraalia. (PHW 8.12.2020.)

PHW Group on mukana "50 Sustainability & Climate Leaders" -luettelossa vastuullisuuteen sitoutuvan työnsä ansiosta. Kyseessä on maailmanlaajuinen aloite, joka on perustettu YK:n, mediayhtiö Bloombergin ja TBD Media Groupin tuella. Aloitteen tavoitteena on tarjota kestävästi toimiville yrityksille alusta, jolla ne voivat esitellä laajalle yleisölle strategioitaan, näkemyksiään ja edistymistään ilmastonmuutoksen torjunnassa. PHW Group on ainoa lihateollisuuden yritys, joka on sijoittunut 50 Sustainability & Climate Leaderin joukkoon. (PHW 8.12.2020.)

Yhtiöllä on käynnissä strateginen muutos pelkistä siipikarjatuotteiden valmistamisesta korkealaatuisten proteiinituotteiden valmistamiseen. Erilaisten lihaa korvaavien proteiinilähteiden tuotanto nähdään kilpailuetuna ja mahdollisuutena vastata paremmin tulevaisuuden tarpeisiin. Vaihtoehtoisten proteiinilähteiden kehittämistä ei nähdä uhkana siipikarjatuotteiden valmistamiselle, vaan mahdollisuutena kehittää kilpaileviltä vaikuttavia liiketoimintayksiköitä samanaikaisesti. Yhtiön tavoitteena on varmistaa, että tulevaisuuden ravitsemus on mahdollisimman monipuolista ja kestävä sekä vakiinnuttaa asema ensiluokkaisten proteiinilähteiden toimittajana riippumatta siitä, ovatko proteiinit eläin- vai kasvipäisiä. (PHW 8.12.2020.)

3.3.4 Suomalaiset sopimusvalmistajat

Rollfoodsilla on suomalaisia sopimusleipomoita, joiden tuotteita myydään Rollfoods sin brändillä. Rollfoods toimii siis valmistuttajana Suomessa valmistetuille tuotteille. Sopimusleipomoiden kanssa on tehty pitkää yhteistyötä, ja ne vastaavat hyvin Rollfoods sin tuotteisiin liittyviin tarpeisiin. (Louneva 21.3.2024.)

Rollfoods sin gluteenittomat leivonnaiset on turvallinen vaihtoehto gluteenitonta ruokavaliota noudattaville asiakkaille. Ne on valmistettu Suomessa gluteenittomassa sopimusleipomossa. Kaikki

tuotteet ovat vehnättömiä ja kaurattomia. Ne eivät sisällä maitoa, laktoosia, pähkinää tai soijaa ja lähes kaikki tuotteet ovat kananmunattomia ja vegaanisia. Suurin osa tuotteista on yksittäispakattuja, jolloin tuoteturvallisuus käyttöasiakkaalle asti on varmistettu. Yksittäispakkauksilla voidaan välttää kontaminaatio eli allergeenien pääsy tuotteeseen esimerkiksi tarjoilun yhteydessä. Tuotetiedot ovat painettuna pakkaukseen, jolloin asiakkaan on helppo varmistaa tuotteen soveltuvuus itselle. Pakastettujen yksittäispakattujen tuotteiden avulla myös hävikin hallinta helpottuu, kun tuotteita voi sulattaa tarpeen mukaan. (Lehto 22.2.2024.)

Rollfoodsin Alleri-tuoteperheen ruokatuotteet on kehitetty moniallergisten asiakkaiden tarpeet huomioiden. Allerit eivät sisällä maitoa, kananmunaa, naudanlihaa, viljatuotteita, gluteenia, soijaa tai mausteita. Lähes kaikki tuoteryhmän tuotteet täyttävät Sydänmerkki-kriteerit. Allerit on kehitetty yhteistyössä Helsingin Yliopiston kanssa. Ne on valmistettu Suomessa ja suomalaisista raaka-aineista. Allerit-tuotteille on myönnetty Hyvää Suomesta -merkki. (Lehto 22.2.2024.) Hyvää Suomesta -merkki todistaa, että elintarvike on valmistettu käyttäen suomalaisia raaka-aineita ja suomalaista työtä. Hyvää Suomesta -merkkiä käyttävät jäsenyritykset auditoidaan säännöllisesti. (Ruokatieto s.a.)

Alleri-tuoteperheen porsaanlihatuotteet ovat Sikava-sertifioituja (Lehto 27.3.2024). Sikava on Eläinten terveys ETT ry:n ylläpitämä kansallinen sikatilojen terveystuotusrekisteri. Sikava edistää sikojen terveyttä, hyvinvointia sekä elintarviketurvallisuutta. Laatujärjestelmään kuuluvat sikatilat ylittävät lain asettamat vaatimukset. Järjestelmään kuuluvilta tiloilta vaaditaan esimerkiksi tautivapautta useiden tarttuvien tautien suhteen. Lisäksi järjestelmän piirissä oleville tiloille on asetettu tiukennetut salmonellatutkimusvaatimukset. (Sikava s.a.)

3.4 Toimeksiantajan toiveet vastuullisuusohjelmalle

Toimeksiantajan kanssa on järjestetty opinnäytetyöprosessin aikana palaveria, joissa on kerätty tietoa työn teoriaosaan sekä koottu ajatuksia lopullisen tuotoksen eli vastuullisuusohjelman sisällöstä. Ensimmäinen palaveri järjestettiin keväällä 2023 ja kevään 2024 aikana on pidetty kolme palaveria. Palaveriin on yrityksen markkinoinnista vastaavan tekijän lisäksi osallistunut toimitusjohtaja, talousjohtaja, myyntipäällikkö, tuotevastaava sekä logistiikkavastaava.

Keväällä 2023 käytiin keskustelua siitä, mitä tuotoksen tulisi sisältää ja mihin tarpeisiin tuotos vastaa. Työn taustalla on Rollfoodsin sidosryhmien lisääntyvät vastuullisuusvaatimukset. Olennaisimpia sidosryhmiä eli tuotoksen kohderyhmää ovat ketjuasiakkaat, tukkuliikkeet sekä julkishallinnon asiakkaat. Tuotos toteutetaan ensisijaisesti näiden sidosryhmien tarpeet huomioiden. (Louneva, Jukantupa & Lehto 15.5.2023.)

Tuotokseen halutaan sisällyttää tuotteisiin liittyvät sertifikaatit ja vastuullisuustoimet. Merkittävimmistä valmistajista ja niiden vastuullisuudesta kerrotaan erikseen. Työssä esiteltäviä valmistajia ovat Erlenbacher, Wiesenhof ja Polarbröd. Lisäksi halutaan sisällyttää suomalaisten sopimusvalmistajien tuotteisiin liittyvät ravitsemukselliset ja erityisruokavaliot huomioivat tekijät. Rajoittavana tekijänä tuotoksen tekemiselle on se, että kaikki valmistajat eivät kerro vastuullisuustoimistaan, eli koko Rollfoodsien valikoimaa kattavaa vastuullisuusohjelmaa ei voi vielä tehdä. (Louneva ym. 15.5.2023.)

Toimeksiantaja haluaa, että vastuullisuudesta viestitään rehellisesti ja aidosti. Viherpesu ja väärin mielikuvien luominen ei ole tavoitteena. Lisäksi toiveena on, että tuotos olisi mahdollisimman helpolukuinen ja rakenteeltaan selkeä. Vastuullisuusohjelmaan halutaan lisätä valmistajien vastuullisuuden lisäksi Rollfoodsien oma vastuullisuusraportointi ESG-raportoinnin mukaisesti. Lisäksi toimeksiantaja toivoo, että tuotoksessa kerrotaan eri erityisruokavaliotuotteiden, kuten gluteenittomien tuotteiden prosentuaalinen osuus koko valikoimasta, eli asiakkaiden erityistarpeisiin vastaaminen halutaan nostaa yhtenä vastuullisuuden teemana. (Louneva ym. 15.5.2023.)

Toimeksiantaja toivoo, että tuotos olisi helposti liitettävissä yritysesittelyn yhteyteen ja se olisi sellaisessa muodossa, että sitä on helppo päivittää ja ylläpitää. Vastuullisuudesta toivotaan myös erillinen osio yrityksen nettisivuille, mutta sen lisääminen ei onnistu tämän projektin puitteissa. (Louneva ym. 15.5.2023.) Tarkoituksena on tehdä vastuullisuusraportti Power Point-esityksen muotoon. Power Point-tiedoston voi tallentaa pdf-tiedostoksi, joka sopii hyvin näytöltä lukemiseen ja on hyvä tiedostomuoto sähköisessä viestinnässä.

Aikataulun puolesta toimeksiantaja on antanut tekijälle vapaat kädet tuotoksen toteuttamiseen. Vastuullisuudelle asetetut vaatimukset kehittyvät jatkuvasti ja tarkoitus on tässä vaiheessa luoda perusta Rollfoodsien vastuullisuusviestinnälle. Tuotos tulee siis olemaan myöhemmin täydennettävä ja päivitettävä. Tulevaisuudessa on tarkoituksena lisätä enemmän mitattavia tavoitteita vastuullisuudelle ja toteuttaa esimerkiksi hiilidioksidipäästölaskentaa, jota tämä työ ei sisällä. Tahtotilana on myös saada tulevaisuudessa suurempi osa Rollfoodsien tuotteista vastuullisuusohjelman piiriin, jotta voidaan kertoa myös muiden valmistajien sertifikaateista ja tuotannon vastuullisuudesta.

3.5 Prosessin kuvaus

Kuten luvussa 2.5 on kuvattu, vastuullisuusohjelman tekeminen on prosessi, jonka vaiheita ovat olennaisuuden määrittely, vastuullisuuden tavoitteiden ja mittarien asettaminen sekä kirjallisen vastuullisuusohjelman tekeminen. Olennaisuuden määrittelyssä huomioidaan olemassa oleva tietämys sekä sidosryhmien tarpeet ja tarkastellaan toiminnan positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia. Olennaisuuden määrittelyssä kannattaa hyödyntää toimialan muiden toimijoiden eli kilpailijoiden,

asiakkaiden ja kumppanien vastuullisuusviestintää ja sen avulla tunnistaa merkittäviä teemoja. Kilpailijavertailusta eli benchmarking-menetelmästä kerrotaan tarkemmin luvussa 3.6. Olennaisuusarvion avulla valitaan vastuullisuustyön painopisteet ja asetetaan tavoitteet ja mittarit toiminnalle, jotka esitetään yrityksen vastuullisuusohjelmassa. Vastuullisuusohjelman toteuttaminen vaatii sitoutumista organisaatiolta sekä mittaamista ja viestintää saavutetuista tuloksista.

Tuotos vastaa työn tavoitteita, kun se sisältää ESG-raportoinnin osat sekä työhön valittujen valmistajien vastuullisuustyön ja sertifikaatit. Laadullisia kriteerejä tuotokselle ovat siis Rollfoodsien vastuullisuudesta kertominen ESG-raportoinnin näkökulmasta sekä valittujen valmistajien tuotteiden ja tuotannon vastuullisuudesta kertominen. Lopputuotos on onnistunut, kun edellä mainitut asiat on koottu selkeäksi kokonaisuudeksi.

Opinnäytetyöprosessi alkaa johdannon ja tietoperustan tekemisellä, jossa asetetaan tavoitteet ja teoreettinen viitekehys työn toteuttamiselle. Teorian pohjalta rakentuu prosessin vaiheet, jotka toteutetaan työn menetelmäosassa. Prosessin pohjalta tehdään varsinainen produkti eli vastuullisuusohjelma. Tämän jälkeen on vuorossa työn pohdinta-osio sekä viimeistely ja palauttaminen. Opinnäytetyöprosessin aikataulu löytyy liitteenä. (Liite 2.)

Työn menetelmäosio toteutetaan luvussa 4. Työn menetelmä tehdään opinnäytetyöprosessin loppupuoliskolla viikkojen 17–20 aikana. Työn menetelmä sisältää seuraavat vaiheet: prosessin vaiheiden määrittäminen, sidosryhmien odotuksien kerääminen, benchmarking, olennaisten asioiden määrittäminen, tavoitteiden ja mittarien asettaminen sekä vastuullisuusohjelman tekeminen. Viikolla 17 määritetään prosessin vaiheet ja aikataulu, kootaan sidosryhmätarpeet ja toteutetaan benchmarking. Viikolla 18 valitaan olennaisuuden avulla vastuullisuustyön painopisteet ja asetetaan tavoitteet ja mittarit. Työn tuotos eli vastuullisuusohjelma tehdään viikoilla 18–19. Viikolla 19 pidetään palaveri toimeksiantajan kanssa, jolloin toimeksiantaja hyväksyy tavoitteet ja vastuullisuusohjelman sisällön sekä pyytää tarvittaessa muutoksia. Viikolla 20 viimeistellään tuotos ja työ sekä pohditaan sitä, onko työn tavoitteet saavutettu ja kuinka tehtyä vastuullisuusohjelmaa voidaan kehittää ja ylläpitää jatkossa. (Liite 3.)

3.6 Benchmarking

Benchmarking-menetelmää hyödyntäessä verrataan omaa toimintaa esimerkiksi kilpailijan hyväksi havaittuun toimintaan. Menetelmän avulla pyritään keräämään tietoa, jota voidaan hyödyntää omassa toiminnassa. Benchmarkingissa keskitytään yleensä johonkin tiettyyn liiketoiminnan alueeseen, kuten tuotantoprosesseihin tai työtapoihin. Tarkoituksena ei ole kopioida, vaan soveltaa toisilta opittuja asioita. (Vuorinen & Huikkola 2023, 187–188.)

Benchmarkingista voidaan käyttää myös termiä kilpailijavertailu. Oman liiketoiminnan kannattavuutta voidaan parantaa vertailemalla omaa toimintaa muihin toimijoihin ja ottamalla oppia menestyneistä kilpailijoista. Usein arvioidaan saman toimialan yrityksiä, mutta vertailuun voidaan ottaa myös eri toimialan yrityksiä. (Impiö 16.5.2022.)

Tässä työssä tullaan käyttämään kehittämistyön menetelmänä benchmarkingia. Kilpailijoiden lisäksi benchmarkingissa tullaan hyödyntämään Rollfoodsien tavarantoimittajien vastuullisuustyötä, joita on käsitelty aiemmin työn luvussa 3.3. Benchmarkingia tullaan hyödyntämään olennaisten vastuullisuusteemojen tunnistamisessa. Kuten luvussa 2.5 todetaan, kannattaa osana olennaisuusanalyysia tutustua toimialan muiden toimijoiden vastuullisuusohjelmiin.

Benchmarkingin tavoitteena on selvittää, miten muut toimialan toimijat viestivät vastuullisuudestaan. Benchmarkingissa käytetään työkaluna taulukkoa, johon on koottu tarkasteltavat asiat. Tarkoituksena on tutkia, hyödynnetäänkö ESG-raportoinnin osia vastuullisuusviestinnässä, eli kertovatko yritykset toimintansa vaikutuksista ympäristöön, ihmisiin ja talouteen. Lisäksi tutkitaan, onko yrityksillä vastuullisuuteen liitettäviä sertifikaatteja. Benchmarkingissa tarkastellaan myös sitä, onko toiminnalle asetettu mitattavia tavoitteita.

4 Yrityksen vastuullisuusohjelman luominen

Tässä luvussa toteutetaan työn menetelmäosio. Alussa tarkastellaan sidosryhmien asettamia odotuksia ja tarpeita vastuullisuustyölle. Tämän jälkeen toteutetaan benchmarking, jonka avulla tarkastellaan, millä keinoin muut toimijat kertovat vastuullisuudestaan. Benchmarking auttaa myös olennaisten vastuullisuustyön painopisteiden sekä vastuullisuudelle asetettavien tavoitteiden määrittämisessä. Sidosryhmien tarpeiden ja valittujen painopisteiden pohjalta luodaan varsinainen tuotos eli Rollfoodsin vastuullisuusohjelma, joka tullaan sisällyttämään liitteeksi opinnäytetyön loppuun.

Vaatimuksia vastuullisuudelle asettavat pääasiassa ketjuasiakkaat, tukkuliikkeet sekä julkishallinnon asiakkaat. Nämä Rollfoodsin sidosryhmät toivovat tietoa tuotteiden valmistusprosessin ja raaka-aineiden vastuullisuudesta. Vaatimuksena voi olla esimerkiksi takaus siitä, että tuotteissa käytetty soija, palmuöljy ja liha on tuotettu vastuullisesti. Rollfoods voi vastata raaka-aineisiin liittyviin vastuullisuusvaatimuksiin osoittamalla, että valmistajat käyttävät vastuulliseksi sertifioituja raaka-aineita. Valmistajien sertifikaatit on esitelty luvussa 3.3.

Sidosryhmät asettavat myös eettisiä ohjeistuksia vastuulliselle liiketoiminnalle ja tuotantoketjulle. Tuotteiden valmistuksessa tulee taata, että ihmisoikeuksia ja lakeja noudatetaan, ei käytetä lapsityövoimaa ja tehdään toimia ympäristönsuojelun edistämiseksi. Lisäksi tulee muun muassa osoittaa tuotantoeläinten hyvinvoinnista huolehtiminen. Luvussa 3.2 on kuvattu tarkemmin Rollfoodsin merkittävimpien sidosryhmien vaatimuksia.

4.1 Benchmarking toimialan muiden toimijoiden tarkasteluun

Taulukkoon 2 on koottu benchmarkingissa tarkasteltavat teemat. Kuten luvussa 3.6 on todettu, benchmarkingin avulla tarkastellaan kertovatko muut toimijat toimintansa vaikutuksista ympäristön, ihmisten ja talouden näkökulmasta. Benchmarkingissa tarkastellaan myös, onko yrityksillä sertifikaatteja ja onko vastuullisuudelle asetettu mitattavia tavoitteita. Benchmarkingissa tutkitaan myös sitä, missä tiedostomuodossa vastuullisuusasiat esitetään, eli voidaan tarkastella esimerkiksi sitä, onko vastuullisuudelle oma osio yrityksen nettisivuilla ja löytyykö vastuullisuudesta myös ladattava pdf-tiedosto.

Benchmarkingissa tullaan perehtymään Rollfoodsin suurimpiin valmistajiin Erlenbacheriin, Polarbrödiin ja Wiesenhofiin eli PHW-Groupiin, joita on käsitelty aiemmin luvussa 3.3. Luvussa 3.3 käsiteltiin lähinnä yritysten nettisivujen vastuullisuusosioista löytyvää tietoa ja benchmarkingissa perehdytään yritysten tuoreimpiin vastuullisuusraportteihin, joissa on kerrottu laajemmin valituista vastuullisuuden painopisteistä ja toiminnalle asetetuista tavoitteista. Lisäksi benchmarkingissa perehdytään Helsingin Myllyn vastuullisuustyöhön.

Taulukko 2. Benchmarking (mukaillen Erlenbacher 2022, Erlenbacher s.a. b, Erlenbacher s.a. c, Polarbröd s.a. b, Polarbröd s.a. c, Polarbröd 2022, PWH s.a. b, PWH 2024, Helsingin Mylly 2022, Myllärin s.a. b, Myllärin s.a. c)

Yritys	ESG-teemat	Sertifikaatit	Mitattavat tavoitteet	Tiedostomuoto
Erlenbacher	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Tieto nettisivuilla sekä pdf-tiedostot
Polarbröd	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Tieto nettisivuilla sekä pdf-tiedosto
Wiesenhof	Ei	Kyllä	Kyllä	Tieto nettisivuilla sekä pdf-tiedostot
Helsingin Mylly	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Tieto nettisivuilla sekä pdf-tiedostot

Erlenbacher kertoo vastuullisuustoimistaan nettisivuillaan erillisessä vastuullisuusosiossa (liite 4). Sivustolla on myös erillinen osio ladattaville tiedostoille, johon on kerätty voimassa olevat sertifikaatit pdf-muodossa. Nettisivujen vastuullisuusosion sekä ladattavien englanninkielisten pdf-dokumenttien lisäksi sivustolta voi ladata saksankielisen vuoden 2022 vastuullisuusraportin, jossa kerrotaan laajemmin yrityksen vastuullisuustyöstä. Pdf-tiedoston ulkoasusta ja taitosta voi päätellä, että se on tehty painettavaksi esitteeksi ja sähköinen muoto ei ole ensisijainen tapa hyödyntää esitettä.

Erlenbacher on määrittänyt kolme painopistettä vastuullisuustyölleen: ympäristön, talouden ja sosiaaliset näkökulmien eli ESG-teemojen mukaisesti. Näille painopisteille on asetettu yhteensä kuusi päätavoitetta. Ympäristövuoluullisuuden tavoitteita ovat Erlenbacher goes zero 2.0-hanke sekä pakkausmateriaalien vähentäminen. Taloudellisen vastuun tavoitteita ovat ruokahävikin vähentäminen ja ainesosien optimaalinen käyttö. Sosiaalisen vastuullisuuden tavoitteena on olla houkutteleva työnantaja sekä toteuttaa ravitsemusstrategiaa. Tavoitteet on jaettu pitkän aikavälin, keskipitkän aikavälin ja lyhyen aikavälin tavoitteisiin. (Erlenbacher 2022.)

Kuten luvussa 3.3.1 todetaan, Erlenbacher on asettanut mitattavia tavoitteita vastuullisuustyölleen. Erlenbacher mittaa hävikin määrää, erityisruokavaliotuotteiden osuutta koko valikoimasta, hiilidioksidipäästöjä sekä veden- ja energiankulutusta. Samassa luvussa tarkastellaan Erlenbacherin asettamia vastuullisuustyön tavoitteita sekä kerrotaan yrityksen sertifikaateista.

Polarbröd kertoo vastuullisuudestaan nettisivujen omassa vastuullisuusosiossa, joita on tarkasteltu luvussa 3.3.2. Luvussa kerrotaan myös Polarbrödin vastuullisuuden sertifiointeista. Sivustolta on lisäksi ladattavissa ruotsinkielinen yli 60 sivua pitkä vastuullisuusraportti pdf-muodossa, jota tarkastellaan tässä alaluvussa.

Polarbröd on toteuttanut olennaisuusanalyysin olennaisuusmatriisin (liite 4) avulla vastuullisuusteemojen tarkasteluun. Matriisissa on tarkasteltu teemojen tärkeyttä sidosryhmien näkökulmasta sekä merkitystä yrityksen ja toiminnan kehittämisen kannalta. Matriisissa tärkeimpiä teemoja ovat laadukkaat tuotteet, työntekijöiden hyvät työolot, eettisyys ja moraali, ruotsalaiset eli kotimaiset raaka-aineet sekä ruokahävikki. (Polarbröd 2022.)

Polarbröd on jakanut vastuullisuustavoitteensa ESG:n mukaisesti ekologisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Ekologiselle vastuulle on asetettu konkreettiset, ajallisesti rajatut ja mitattavat tavoitteet. Ekologisia tavoitteita ovat resurssitehokkuus, omavaraisuus uusituvan energian suhteen, raaka-aineiden kestävyys sekä kuljetuksien ja matkojen kestävyys. Sosiaalisen vastuullisuuden tavoitteet ovat laadullisia ja niille ei ole asetettu konkreettisia mittareita. Tavoitteena ovat ylpeät, turvallisissa työoloissa työskentelevät ja hyvinvoivat työntekijät. Taloudellisia tavoitteita ovat asiakastyytyväisyys, liikevaihto ja -tulos, joita mitataan vuosittain. (Polarbröd 2022.)

Polarbröd on asettanut tavoitteet energiankäytölle, pakkausmateriaaleille, liikenteelle, hävikille ja raaka-aineille, jotka tulisi saavuttaa vuoteen 2032 mennessä. Vuoteen 2032 mennessä leipomoissa ja toimistoissa käytettävän energian tulee olla 100 prosenttisesti uusiutuvaa ja energia tuotetaan itse omalla tuulivoimalla. Sähköä käytetään enintään 0,5 kWh yhtä leipäkiloa kohden. Vuoteen 2032 mennessä kaikki pakkaukset valmistetaan uusiutuvista materiaaleista ja ne ovat kierrätettäviä. Myös pakkausmateriaalin määrää pyritään vähentämään 15 prosenttia verrattuna perusvuoteen 2019. Tavoitteena on, että kaikki liikenne toimii uusiutuvalla energialla ja työmatkustamisen ilmastovaikutus on 70 prosenttia pienempi verrattuna perusvuoteen 2018. Vuoteen 2032 mennessä hävikin määrä on alle 4 prosenttia, 99 prosenttia hävikistä on biohajoavaa ja loput tuotetaan energiaksi. Tavoitteena on myös edistyä kohti visiota fossiilivapaista monimuotoisista maataloista. Tavoitteiden seurantaan on tehty taulukko (liite 4), jossa tarkastellaan vuosittain tavoitteiden edistymistä. Edistymiselle on asetettu värikoodatut kolme tasoa: eteneminen suunnitelman mukaisesti; ei suunnitelman mukaisesti, pieniä toimenpiteitä tarvitaan; ei suunnitelman mukaisesti, merkittäviä toimenpiteitä tarvitaan sekä suunnitelmavaihe. Edistymisen pohjalta on asetettu ensisijaiset toimet seuraavalle vuodelle, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa. (Polarbröd 2022.)

Polarbröd tarkastelee vastuullisuustoimiaan myös YK:n kestävän kehityksen 17 tavoitteen eli Agenda 2030:n näkökulmasta, jotka on jaettu ekologisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin toimenpiteisiin (liite 4). Ekologiset tavoitteet huomioidaan raaka-aineissa, energiassa, liikenteessä ja

pakkausmateriaaleissa. Näihin on yhdistetty Agenda 2030 tavoitteista tavoite 13 ilmastotekojen puolesta, tavoite 15 maanpäällisen elämän suojelemiseen, tavoite 12 vastuullisten kulutus- ja tuotantotapojen varmistamiseen sekä tavoite 7 edullisen ja puhtaan energian puolesta. Sosiaalisilla vastuullisuustoimilla huomioidaan työntekijöiden hyvinvointi ja siihen on liitetty Agenda 2030 tavoitteista tavoite 8 ihmisarvoisen työn ja talouskasvun edistämiseen sekä tavoite 5 sukupuolten tasa-arvon puolesta. Taloudelliset vastuullisuustoimet linkittyvät Agenda 2023:n tavoitteeseen 8 ihmisarvoisesta työstä ja talouskasvusta. (Polarbröd 2022.)

PHW-Group, joka valmistaa Wiesenhofin siipikarjatuotteita kertoo myös laajasti vastuullisuustoimistaan. Luvussa 3.3.3 kerrotaan yrityksen nettisivuilla esiteltävistä vastuullisuusteemoista, joita ovat eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen, toimet ympäristönsuojeluun, sosiaalinen vastuu sekä ravitsemukselliset seikat. Sivustolta on ladattavissa vastuullisuusraportit vuosilta 2017, 2019 ja 2023 pdf-muodossa. Lisäksi sivuilta voi ladata vuoden 2024 asiakirjan vastuullisuudesta, joka on esitysmuotoon rakennettu katsaus yrityksen vastuullisuustoimista.

Vuoden 2024 vastuullisuusesityksessä tarkastellaan vastuullisuustyötä Agenda 2030 tavoitteiden pohjalta (liite 4). Tavoitteita tarkastellaan yrityksen vastuullisuustyön neljän teeman eli eläinten hyvinvoinnin, ympäristönsuojelun, sosiaalisen vastuun ja ravitsemuksen pohjalta. Eläinten hyvinvointiin on yhdistetty Agenda 2030 tavoitteista tavoite 12 vastuullisten kulutus- ja tuotantotapojen varmistamiseen, tavoite 15 maanpäällisen elämän suojelemiseen sekä tavoite 2, jonka avulla pyritään poistamaan nälkä, saavuttamaan ruokaturva, parantamaan ravitsemusta ja edistämään kestävää maataloutta. Ympäristön suojeluun on yhdistetty YK:n tavoitteista peräti kahdeksan: tavoite 3 terveyden ja hyvinvoinnin takaamisesta, tavoite 6 puhtaan veden saannin ja sanitaation varmistamisesta, tavoite 7 edullisen ja puhtaan energian puolesta, tavoite 8 ihmisarvoisesta työstä ja talouskasvusta, tavoite 12 vastuullisten kulutus- ja tuotantotapojen varmistamisesta, tavoite 13 ilmastotekojen puolesta, tavoite 15 maanpäällisen elämän suojelemisesta sekä tavoite 17 yhteistyön ja globaalin kumppanuuden tukemisesta. Sosiaalisesta kestäväyyteen on yhdistetty tavoite 1 köyhyyden poistamiselle, tavoite 3 terveyden ja hyvinvoinnin takaamiselle, tavoite 8 ihmisarvoisesta työlle ja talouskasvulle, tavoite 10 eriarvoisuuden vähentämiselle ja tavoite 17 yhteistyön ja kumppanuuden edistämiseksi. Ravitsemukseen on liitetty tavoite 2 nälän poistamisen ja ravitsemuksen parantamisen puolesta, tavoite 3 terveydelle ja hyvinvoinnille sekä tavoite 9, joka pyrkii edistämään kestävä teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja. (PHW 2024.)

Wiesenhof on myös toteuttanut olennaisuusmatriisin (liite 4) vastuullisuusteemojen tarkasteluun. Matriisin pystyakselilla on arvioitu olennaisuutta osakkeenomistajien näkökulmasta ja vaaka-akselilla on arvioitu olennaisuutta yrityksen näkökulmasta. Oikeaan yläkulmaan eli matriisissa olennaimmiksi vastuullisuusteemoiksi on arvioitu eläinten hyvinvointi, ilmastotoimet, kestävyysstandardit

toimitusketjussa, vaatimusten mukaiset toimet, siipikarjan rehu sekä resurssien hallinta. (PHW 2024.)

Helsingin Mylly on suomalainen viljatuotteita valmistava perheyrittäjä, jonka tuotteet ovat saatavilla kuluttajille ja ammattilaisille ja niitä myydään kotimaan lisäksi myös ulkomaille (Mylläriin s.a. a). Helsingin Myllyllä on nettisivuillaan oma vastuullisuusosio (liite 4). Sivustolta on ladattavissa myös vuosien 2020, 2021 ja 2022 vastuullisuusraportit. Helsingin Mylly kertoo myös edellisen vuoden aikana toteutuneista vastuullisuustoimista nettisivuillaan tiivistettynä artikkelina.

Vuoden 2022 vastuullisuusraportissaan Helsingin Mylly kertoo aluksi perustietoa yrityksestä, josta käy ilmi yrityksen tarkoitus, työntekijöiden määrä ja vuoden 2022 liikevaihto. Henkilöstöstä on myös eritelty naisten ja miesten prosentuaalinen jakautuminen sekä henkilöstön keski-ikä. Seuraavaksi raportissa esitellään vastuullisuuden painopisteet (liite 4). Vastuullisuuden kattolupauksena on tarjota terveellisiä ja vastuullisia kasvipohjaisia ruokaratkaisuja erilaisiin ruokavalioihin, johon on liitetty YK:n kestävän kehityksen tavoite 2 nälän poistamisen ja ravitsemuksen parantamisen puolesta. Vastuullisuuden painopisteet on jaettu kolmeen osaan: ympäristöön, hankintaan sekä ihmisiin ja yhteiskuntaan. Eli painopisteet sisältävät ESG-teemat. Yrityksen ympäristövastuun tavoitteena on varmistaa viljelyn mahdollisuus myös 100 vuoden päästä ja tähän on liitetty YK:n kestävän kehityksen tavoite 13 ilmastotokeiden puolesta. Hankinnassa varmistetaan vastuulliset raaka-aineet ja siihen on liitetty YK:n tavoite 12 vastuullisten kulutus- ja tuotantotapojen varmistamisesta. Sosiaalinen ja taloudellinen vastuu on liitetty yhdeksi painopisteeksi, jossa huomioidaan sekä ihmiset että yhteiskunta varmistamalla vastuullinen henkilöstöpolitiikka ja johtaminen. Tähän on liitetty YK:n tavoite 8 ihmisarvoisesta työstä ja talouskasvusta. (Helsingin Mylly 2022.)

Helsingin Mylly on myös toteuttanut hiilijalanjäljen laskennan vuosina 2021 ja 2022 sisältäen scope 1 ja 2. Scope 1 sisältää oman toiminnan päästöt ja scope 2 sisältää ostetun energian päästöt. Yritys on asettanut tavoitteeksi olla hiilineutraali vuoteen 2034 mennessä. Scope 3 -kategoriassa on tunnistettu merkittävimmät päästölähteet, joita ovat hankitut raaka-aineet ja palvelut, jätteet ja hävikki, logistiikka sekä työmatkat. Hiilijalanjäljen laskentaa scope 3 osalta ei ole tehty. (Helsingin Mylly 2022.)

Helsingin Myllyn vastuullisuusraportin perusteella yrityksen ainoa mitattava vastuullisuustavoite on olla hiilineutraali vuoteen 2034 mennessä, jonka mittareita ovat lasketut scope 1 ja 2 päästöt. Lisäksi yritys mittaa luomutuotteiden osuutta liikevaihdosta, raaka-aineiden kotimaisuusastetta, prosenttiosuutta toimittajista, jotka ovat sertifioituja ja sitoutuvat Helsingin Myllyn eettisiin periaatteisiin, sekä prosenttiosuutta gluteenittomasta kaurasta, joka viljelty vastuullisuusviljelyohjelman mukaisesti. Näille ei kuitenkaan ole asetettu tavoitteita tulevaisuuteen, mutta raportista voi päätellä, että yrityksen tahtotilana on jatkuvasti kehittyä vastuullisuustoimissaan. Raportissa kerrotaan myös

jätteiden ja hävikin käsittelystä, esimerkiksi kaurankuoresta valmistetaan lämpöenergiaa ja ruoaksi sopimattomat viljat myydään rehukäyttöön. Tuotehävikkiä myydään esimerkiksi Fiksuruolle tai lahjoitetaan vähävaraisille. (Helsingin Mylly 2022.)

Helsingin Myllyllä on IFS-sertifikaatti todisteena turvallisesta valmistusprosessista ja toimivasta laadunvalvonnasta. Yritys on saanut Ruokaviraston toteuttamasta Oiva-tarkastuksesta korkeimman arvosanan. Lisäksi vastuullisuuteen voidaan liittää seuraavat ravitsemukseen liitettävät tai tuotteen ominaisuutta kuvaavat merkit: Sydänmerkki, Avainlippu, Luomu, Hyvää Suomesta. (Myllärin s.a. b, Myllärin s.a. c.)

4.2 Vastuullisuuden painopisteiden ja tavoitteiden määrittäminen

Rollfoodsien vastuullisuusohjelman olennaisten teemojen määrittämiseen hyödynnettiin benchmarking-menetelmää. Rollfoodsien vastuullisuusohjelmaa varten ei tehty olennaisten tekijöiden määrittelyä olennaisuusmatriisia hyödyntäen. Benchmarkingin perusteella sitä olivat hyödyntäneet lähinnä isommat toimijat ja esimerkiksi Helsingin Mylly ei kertonut suorittaneensa olennaisuusanalyysia vastuullisuuden painopisteiden määrittämisessä.

Tarkoituksena ei ollut alkuun sisällyttää tuotteisiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, koska ne vaikuttivat irrallisilta ESG-teemoihin nähden ja siksi niihin ei juurikaan tietoperustaa tehdessä perehdytty. Työn menetelmäosiossa benchmarkingia tehdessä kävi kuitenkin ilmi, että kaikki benchmarkingiin valitut yritykset paitsi Erlenbacher olivat sisällyttäneet vastuullisuusraportteihinsa myös YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, joten nämä päätettiin ottaa mukaan myös Rollfoodsien vastuullisuusohjelmaan. Benchmarkingissa tarkastelluissa yrityksissä Agenda 2030 tavoitteet oli liitetty osaksi ympäristöön, ihmisiin ja yhteiskuntaan liittyviä vastuullisuustoimia.

Vastuullisuuden tavoitteiden sekä vastuullisuusohjelman sisältö käytiin läpi toimeksiantajan kanssa viikolla 19. Palaverissa toimeksiantaja toi esille ajatuksia ja toiveita, joiden pohjalta tehtiin muutoksia vastuullisuusohjelmaan. Esimerkiksi vastuullisuustyöhön ympäristön, ihmisten ja yhteiskunnan näkökulmasta saatiin konkreettisia lisäyksiä. Vastuullisuusohjelman lopullinen hyväksyntä toimeksiantajalla tapahtui viikolla 20.

Rollfoods ei voi suorasti vaikuttaa valmistajien toimintaan, vaan sen tulee huomioida vastuullisuus omissa hankinta- ja tavarantoimittajavalinnoissaan. Näin ollen vastuullisuuden tavoitteita ei voida sitoa tuotteiden valmistamiseen liittyviin toimiin. Toimeksiantajan kanssa määriteltiin Rollfoodsien vastuullisuuden tahtotila, joka on tarjota laadukkaita sekä vastuullisesti ja turvallisesti tuotettuja elintarvikkeita ammattiasiakkaille. Rollfoods huomioi tavarantoimittajavalinnoissaan tuotteiden korkean laadun ja maukkauden lisäksi tuotannon eettisyyden ja valmistajan sitoutumisen kestävän kehityksen edistämiseen.

Rollfoods asettaa mitattaviksi tavoitteiksi ravitsemukseen eli sosiaaliseen vastuullisuuteen liitettäviä tavoitteita. Yksi Rollfoodsien valikoiman kivijaloista on erityisruokavaliotuotteet ja tavoitteena onkin ylläpitää gluteenittomien tuotteiden laajaa tarjontaa. Gluteenittomista tuotteista lasketaan prosentuaalinen osuus koko valikoimasta, jotta muutosta on helppo seurata vastuullisuusohjelmaa päivittäessä. Tarkoituksena ei ole juurikaan kasvattaa gluteenittomien tuotteiden prosenttiosuutta koko valikoimasta, vaan huolehtia siitä, että gluteenittomien tuotteiden valikoima säilyy laajana ja tuoteryhmää päivitetään jatkuvasti. Lisäksi tavoitteena on mitata Suomessa valmistettujen tuotteiden määrää. Tällä hetkellä noin puolet Rollfoodsien valikoimasta on valmistettu Suomessa ja sama suhde halutaan säilyttää. Suomessa valmistetut tuotteet ovat tärkeitä erityisesti julkishallinnon asiakkaille, ja jalansija siinä sektorissa halutaan säilyttää. Myös Suomessa valmistetuista tuotteista lasketaan prosenttiosuus koko valikoimasta, jotta muutosta on helpompi seurata.

Edellä esitettyjen määrällisten tavoitteiden ja mittareiden lisäksi Rollfoodsien vastuullisuustyölle asetetaan laadullisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Tavoitteena on luopua vuoden 2025 alussa ulkomaisista punaista lihaa sisältävistä tuotteista. Tämä helpottaa myös metsäkatodirektiivin mukaista raportointia. Metsäkatodirektiivin mukaisesti eli vuoden 2024 loppuun mennessä. Tarkoituksena on myös aloittaa hiilijalanjälkilaskenta. Siihen ei ole vielä kehitetty yhtä selkeää työkalua tai mittaustapaa. Tarkoituksena on myös selvittää, kannattaisiko Suomessa valmistetuille tuotteille hakea Avainlippu- tai Hyvää Suomesta -merkkiä. Merkeistä koituu kustannuksia sekä mahdollista lisätyötä esimerkiksi pakkauksien tuotetietojen uudelleen painatuksesta. Tulee siis harkita tuovatko merkit riittävästi lisäarvoa tuotteille kustannuksiin ja työmäärään nähden.

4.3 Vastuullisuusohjelma

Vastuullisuusohjelman sisältö ja sen kytkös tietoperustaan on esitelty työn johdannossa peittomatiisissa (taulukko 1). Valmis vastuullisuusohjelma löytyy työn liitteenä (liite 5). Alussa kerrotaan perustietoa Rollfoodsista sekä Palvelun Avainlipusta, joka liitetään vastuullisuuteen. Tämän jälkeen esitellään yrityksen liiketoimintamalli eli elintarvikkeiden myyminen ja markkinoiminen ja painotetaan sitä, että kaikki tuotteisiin liittyvä vastuullisuustieto on peräisin valmistajilta.

Seuraavaksi vastuullisuusohjelmassa kerrotaan valmistajien vastuullisuustoimista. Vastuullisuusohjelmaan on sisällytetty samat valmistajat, joita on tarkasteltu työn luvussa 3.3. Ohjelmaan on pyritty rajaamaan vain tuotteisiin ja tuotantoon liittyvät vastuullisuustoimet, jotta kokonaisuus pysyy yhtenäisenä ja riittävän tiiviinä sekä Rollfoodsien sidosryhmien kannalta relevanttina. Esimerkiksi johtamiseen, työkuultuuriin ja talouteen liittyviä vastuullisuusargumentteja on jätetty valmistajien kohdalta pois.

Erlenbacherista mainitaan vastuullisuustyön painopisteinä yrityksen tavoitteet energiankulutuksen, muovin käytön ja hävikin vähentämiseksi, eri ruokavalioihin ja allergioihin soveltuvien tuotteiden sisällyttäminen valikoimaan sekä yrityksen ravitsemusstrategia, jota hyödyntäen resepteissä pyritään parantamaan tuotteiden ravitsemuksellisia arvoja. Lisäksi kerrotaan raaka-aineiden jäljitettävyydestä ja tiivistä yhteistyösuhteista viljelijöihin. Tuotteisiin liittyvät sertifikaatit esitellään omalla sivulla.

Polarbrödin vastuullisuudesta kerrotaan yhtiön itse tuottaman tuulivoiman käytöstä, pakkausmateriaalien ekologisuudesta sekä raideliikenteen ja biopolttoaineiden suosimisesta kuljetuksissa. Vastuullista on myös se, että lähes kaikki raaka-aineet ovat peräisin ruotsalaisilta eli Polarbrödin näkökulmasta kotimaisilta maanviljelijöiltä. Polarbrödin Polarmetoden-pakastusmenetelmästä ja tuotannon sertifikaateista kerrotaan myös.

Wiesenhof-siipikarjatuotteiden eli niiden tuotannosta vastaavan PHW Groupin vastuullisuustyöstä esitellään vastuullisuusohjelmassa eläinten hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä ympäristötyöhön liitettävät elementit. Vastuullisuuteen liittyvät myös saksalainen ZNU-sertifikaatti, esiintyminen 50 Sustainability & Climate Leaders -listauksessa sekä vuodesta 2020 lähtien toteutuneet ilmasto-neutraalit tuotantoprosessit.

Seuraavaksi kerrotaan Rollfoodsien suomalaisten sopimusvalmistajien vastuullisuustyöstä, joita on käsitelty työn luvussa 3.3.5. Aluksi esitellään Alleri-ruokatuotteet eli tuotteet, joiden valmistuksessa on huomioitu moniallergisten asiakkaiden tarpeet. Kuten työn luvussa 2.1.2 todetaan, myös ravitsemukseen liittyvien suositusten huomioiminen ja allergeenien turvallinen käsittely voidaan liittää yrityksen sosiaaliseen vastuullisuuteen. Vastuullisuusohjelmassa mainitaan, että 80 prosenttia tuoteryhmän tuotteista täyttää Sydänmerkki -kriteerit. Lisäksi esitellään tuotteiden raaka-aineisiin liittyvät sertifikaatit ja Hyvää Suomesta -merkki.

Suomessa valmistetuissa gluteenittomissa leipomotuotteissa keskitytään ravitsemuksellisiin ja allergioihin liittyviin seikkoihin. Tuotteet soveltuvat gluteenittomuuden lisäksi moniin ruokavalioihin ja niissä on tuoteturvalliset pakkaukset, joihin tuotteet on pakattu annoksittain ja jokaisessa annospakkauksessa lukee tuotteen sisältämät ainesosat. Yksittäiset pakkaukset helpottavat myös hävikin hallintaa, koska tuotteita on helppo sulattaa vain tarpeen mukaan.

Seuraavaksi vastuullisuusohjelmassa kerrotaan Rollfoodsien omasta vastuullisuustyöstä. Vastuullisuuden tahtotilana on tarjota laadukkaita sekä vastuullisesti ja turvallisesti tuotettuja elintarvikkeita ammattiasiakkaille. Vastuullisuuden osalta ei voi olla koskaan valmis, ja Rollfoodsilla on jatkuva halu oppia, kehittyä ja parantaa toimintaa.

Ympäristövastuu huomioidaan hankintaperiaatteissa ja tavarantoimittajavalinnoissa. Ympäristöystävällisyys huomioidaan tuotteissa ja erityisesti tulevaisuuden tuoteryhmissä. Kuljetuksissa aiheuttavia päästöjä voidaan vähentää tilaamalla tavarantoimittajilta mahdollisimman suuria ostoeriä ja toimittamalla tuotteet asiakkaille osana tukkuliikkeiden yhteistoimituksia välttämällä pienet toimituserät. Myös Rollfoods'in toimintamalli, eli pääosin pakastettujen elintarvikkeiden myynti on siinä mielessä vastuullista, että pakastettuja tuotteita käyttämällä on helpompi hallita hävikkiä. Ympäristövuoteen toteutuu myös kierrätettävien pakkausmateriaalien ja Rinki-tuottajayhteisöön kuulumisen kautta. Rollfoods'in ympäristövuoteeseen liitetään YK:n kestävän kehityksen tavoite 13 ilmasto-tekosten puolesta.

Sosiaalista vastuullisuutta on työntekijöiden hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen sekä jatkuva osaamisen kehittäminen. Rollfoods tarjoaa koulutuksia myös asiakkailleen. Työyhteisö on monimuotoinen henkilöstön sukupuoli- ja ikäjakauman kautta. Rollfoods'in valmistajat takaavat, että valmistusprosesseissa kunnioitetaan ihmisoikeuksia sekä kielletään lapsityövoima ja pakkotyö. Elintarviketurvallisuudesta huolehditaan sekä tuotteiden valmistusprosesseissa että tuotetietojen ylläpitämisessä ajan tasalla. Valikoimassa on tuotteita, joissa on huomioitu ravitsemussuositukset sekä eri erityisruokavalioiden tarpeet. Sosiaaliseen vastuuseen liitetään YK:n kestävän kehityksen tavoite 3 terveyden ja hyvinvoinnin takaamisesta sekä tavoite 4 avoimen koulutuksen ja elinikäisten oppimismahdollisuuksien takaamisesta.

Vastuullisuusohjelmassa perustellaan taloudellista vastuullisuutta sillä, että Rollfoods on Suomessa toimiva ja kotimaisessa omistuksessa oleva yritys, jolloin lisätään suomalaista työllisyyttä ja verot ja voitot jäävät Suomeen. Rollfoods tekee yhteistyötä vain vastuullisten ja luotettavien kumppaneiden kanssa, ja useisiin toimittajiin ja asiakkaisiin on pitkäaikaiset suhteet. YK:n kestävän kehityksen tavoitteista liitetään taloudelliseen vastuuseen tavoite 8 ihmisarvoisen työn talouskasvun sekä tavoite 17 yhteistyön ja kumppanuuden edistämisen puolesta.

Lopuksi vastuullisuusohjelmassa käsitellään vastuullisuuden tavoitteita, joita on tarkasteltu työn luvussa 4.2. Määrällisiä tavoitteita on kotimaisten ja gluteenittomien tuotteiden laajan valikoiman ylläpitäminen. Laadullisia tavoitteita on metsäkatodirektiivin mukainen raportointi, ulkomaalaisesta punaisesta lihasta luopuminen ja hiilijalanjälkilaskennan toteuttaminen. Tavoitteena on myös arvioida, voisiko kotimaisille tuotteille haetuista Avainlippu- tai Hyvää Suomesta -merkeistä olla hyötyä. Tavoitteena on seurata lainsäädännön asettamia vaatimuksia ja pysyä mukana muutoksessa muokaten toimintaa kestävämmäksi.

5 Pohdinta

Tavoitteeni tässä opinnäytetyössä oli selvittää, miten lisätä tietoa Rollfoodsın vastuullisuudesta sen sidosryhmille. Alatavoitteina oli tunnistaa merkittäviä vastuullisuusteemoja, vastuullisuudelle asetettavia tavoitteita sekä selvittää, miten viestiä selkeästi vastuullisuudesta. Saavutin kaikki tavoitteet onnistuneesti.

Päätavoitteen saavutin työn tuotoksen eli Rollfoodsın vastuullisuusohjelman avulla, johon on koottu Rollfoodsın merkittävien valmistajien vastuullisuustoimet sekä Rollfoodsın oma vastuullisuustyö ESG-teemoista tarkasteltuna. Vastuullisuusohjelma rakentui opinnäytetyön pohjalta sisältäen tietoperustan ja empirian eli työn menetelmäosan. Vastuullisuusohjelman voi lähettää sellaisenaan sidosryhmille, jotka tarvitsevat tietoa Rollfoodsın vastuullisuudesta.

Merkittävien vastuullisuusteemojen tunnistamisessa auttoi työn tietoperusta, jossa perehdyin ESG-raportointiin ja sidosryhmäodotuksiin. Vastuullisuusteemojen valinnassa auttoi myös työn empiirinen osa, jossa tarkastelin benchmarkingin avulla, mitä asioita muut toimialan toimijat toivat esille vastuullisuudesta. Nämä merkittävät teemat kokosin Rollfoodsın vastuullisuusohjelmaan jaettuna ympäristö-, sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen. Ympäristövastuu näkyy esimerkiksi tavaran-toimittajavalinnoissa, tuotekehityksessä, kuljetuksissa ja pakkausmateriaaleissa. Sosiaalinen vastuu toteutuu huolehtimalla työntekijöiden hyvinvoinnista ja osaamisen kehittämisestä sekä varmistamalla tuotannon eettisyys ja elintarvikkeiden turvallinen käsittely. Taloudellinen vastuullisuus näkyy muun muassa kannattavan liiketoiminnan harjoittamisena sekä pitkien yhteistyösuhteiden ylläpitämisenä vastuullisten kumppanien kanssa.

Vastuullisuudelle asetettavissa tavoitteissa auttoi niin tietoperusta kuin työn empiirinen osa. Vastuullisuustyön tavoitteita käsittelin tietoperustan luvuissa 2.1 ja 2.5 ja benchmarkingissa tarkastelin, ovatko muut toimialan toimijat asettaneet vastuullisuudelle mitattavia eli määrällisiä tavoitteita sekä millaisia muita tavoitteita on asetettu. Benchmarkingissa tarkastelemieni yrityksiens vastuullisuustyön tavoitteita oli esimerkiksi pakkausmateriaalien kehittäminen ja muovin käytön vähentäminen, energiankulutuksen vähentäminen ja hiilineutraalin tuotannon saavuttaminen tiettyyn vuoteen mennessä. Rollfoodsın vastuullisuusohjelmaan kirjattiin tavoitteeksi myös jatkossa tarjota laaja valikoima kotimaisia leipomo- ja ruokatuotteita sekä gluteenittomia tuotteita. Tavoitteena on myös jatkuvasti toiminnan kehittäminen vastuullisemmaksi, ja esimerkkejä tehtävistä toimenpiteistä ovat raportointi metsäkatoasetukseen kuuluvista tuotteista, ulkomaalaisesta punaisesta lihasta luopuminen sekä hiilijalanjälkilaskennan aloittaminen.

Alatavoitteena oli myös selvittää, kuinka viestiä selkeästi vastuullisuudesta. Tarkastelin aihetta tietoperustan luvussa 2.5 ja selkeys toteutui myös työn tuotoksessa. Vastuullisuusohjelma sisältää

Rollfoods sin sidosryhmien kannalta relevanttia tietoa, lisää lukijan ymmärrystä Rollfoods in toiminnasta, vastuullisuuden osa-alueista ja tavoitteista. Vastuullisuusohjelman rakenne on selkeää sisältäen ensin perustietoa yrityksestä, jonka jälkeen kerrotaan tuotteista ja valmistajista, ja lopuksi kerrotaan Rollfoods in omasta vastuullisuustyöstä ja sen tavoitteista.

Luvussa 3.5. määrittelemäni laadulliset kriteerit tuotokselle oli Rollfoods in vastuullisuudesta kertominen ESG-raportoinnin näkökulmasta sekä valittujen valmistajien tuotteiden ja tuotannon vastuullisuudesta kertominen. Onnistuneeksi lopputulokseksi määrittelin sen, että edellä mainitut asiat on koottu selkeäksi kokonaisuudeksi. Saavutin tuotokselle asettamani laadulliset kriteerit.

Tuotos on ajankohtainen ja Rollfoodsille tarpeellinen. Vastuullisuusohjelma on hyödynnettävissä sellaisenaan sidosryhmien tarpeisiin. Päätimme toimeksiantajan kanssa asettaa Rollfoods in vastuullisuustyölle lähtötason, jota voimme jatkossa kehittää ja päivittää. Lähtötasona toimii pdf-tiedostona oleva vastuullisuusohjelma, jota voidaan esitellä ja lähettää yrityksen sidosryhmille sekä liittää sellaisenaan ladattavaksi tiedostoksi nettisivuille.

Kuten benchmarkingissakin kävi ilmi, oli kaikilla siinä tarkasteltavilla yrityksillä ladattavien pdf-tiedostojen sekä painettujen esitteiden lisäksi nettisivuillaan oma vastuullisuusosio. Tämän projektin puitteissa ei ollut tarkoituksena tehdä vastuullisuusosiota Rollfoods in nettisivuille, mutta se tullaan toteuttamaan myöhemmin syksyllä 2024. Lisäksi seuraavaan elokuussa 2024 painettavaan tuotekuvastoon tullaan sisällyttämään tiivistelmä yrityksen vastuullisuustoimista ja eri valmistajien vastuullisuudesta kerrotaan kuvastossa esiintyvien tuotteiden yhteydessä. Tiivistelmä vastuullisuustyöstä tullaan myös sisällyttämään yritysesitykseen syksyllä 2024.

Omia vahvuuksiani opinnäytetyöprosessia oli tiedonhaku ja aiheeseen perehtyminen ja onnistuin myös tekemään tavoitteiden ja toimeksiantajan toiveita vastaavan tuotoksen. Koin aiheen mielenkiintoiseksi ja aion myös jatkossa perehtyä aiheeseen. Löysin useita luotettavia ja laadukkaita lähteitä opinnäytetyölle. Lähteet olivat myös laajasti eri tyyppisiä keskenään. Hyödynsin työssä niin kirjoja, nettisivuja, yritysraportteja kuin webinaareja. Rollfoods in kansainvälisten kumppaneiden ansiosta käytin suomenkielisten lähteiden lisäksi englannin-, ruotsin- ja saksankielisiä lähteitä.

Heikkouteni prosessissa oli etenkin työn alkuvaiheessa kokonaisuuden hahmottaminen sekä työn aikatauluttaminen. Ohjauksen avulla sain tehtyä opinnäytetyölle selkeän rakenteen ja valittua sopivat menetelmät. Tein opinnäytetyötä kokopäivätyön ohella, jolloin aikaa ja motivaatiota työn tekemiselle oli vaikea löytää. Aloitin opinnäytetyöprosessin alkuvuodesta 2023 ja opinnäytetyö valmistuu toukokuussa 2024, eli sen tekemiseen meni reilusti yli vuosi. Vuoden 2023 aikana en opinnäytetyötä aiheen määrittämisen ja työn johdannon lisäksi työstänyt juurikaan, vaan varsinaisen työstön aloitin helmikuussa 2024, jolloin aktiivinen prosessi kesti noin neljä kuukautta. Opinnäytetyön

liitteistä (liite 2, liite 3) näkee, millaiseksi olin suunnittelut koko opinnäytetyön prosessin ja menetelmäosan aikataulut, ja kuinka ne lopulta toteutuivat. Aikatauluista näkee, että työstin tietoperustaa turhan pitkään, jolloin menetelmäosan aloittaminen myöhästyi ja tuotoksen tekeminen ajoittui työn palautukseen nähden aivan viimeisille viikoille.

Ammatillisesti kehityin opinnäytetyöprosessin aikana tiedonhaussa, itseni johtamisessa ja opin paljon uutta vastuullisuudesta. Jos nyt aloittaisin prosessin alusta, niin tekisin heti alkuun tarkemman suunnitelman ja aikataulun työn tekemiselle sekä aloittaisin työn tekemisen ajoissa. Yrittäisin myös ajatella opinnäytetyötä enemmän pienemmissä osissa, koska välillä työmäärä tuntui suurelta ja se vähensi motivaatiota tehdä työtä. Kaiken kaikkiaan olen kuitenkin prosessiin ja tuotokseen tyytyväinen.

Lähteet

Aarinen, S. 21.3.2024. Toimitusketjun vastuullisuuden hallinta. Foodwest webinaari. Saavutettavuus. Luettu: 30.3.2024.

Blomberg, M. 12.2.2024. Opas vastuullisuusvaatimuksista arvoketjuille. Luettavissa: <https://showyoursustainability.com/wp-content/uploads/2024/03/OPAS-vastuullisuusvaatimuksista-arvoketjuille-SYS.pdf>. Luettu: 23.4.2024.

Ceriffi Oy s.a. Organisaatioiden vastuullisuuden suunnittelu pikaopas. Luettavissa: <https://showyoursustainability.com/wp-content/uploads/2023/11/ShowYourSustainability-pikaopas-vastuullisuudesta.pdf>. Luettu: 22.4.2024.

DNV s.a. Siirtyminen BRC Global Standard for Food Safety, issue 9. Luettavissa: <https://www.dnv.fi/sertifiointi/Johtamisjarjestelmat/ISO-versiot/transition/transition-to-BRCGS-issue9-2022>. Luettu: 13.3.2024.

Dufva & Rekola 1.1.2023. Megatrendit 2023. Luettavissa: <https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2023/>. Luettu: 1.4.2024.

Erlenbacher 2022. Sustainability Report 2022 (German). Ladattavissa: <https://www.erlenbacher.de/en/download/certificates---documents>. Luettu: 17.5.2024.

Erlenbacher s.a. a. Philosophy. Luettavissa: <https://www.erlenbacher.de/en/company/philosophy>. Luettu: 10.3.2024.

Erlenbacher s.a. b. Sustainability. Luettavissa: <https://www.erlenbacher.de/en/company/sustainability>. Luettu: 10.3.2024.

Erlenbacher s.a. c. Quality. Luettavissa: <https://www.erlenbacher.de/en/about-us/quality>. Luettu: 17.5.2024.

Erlenbacher s.a. d. BACKZEIT 2024 Catalogue. Luettavissa: https://www.erlenbacher.de/media/pdf/eb_backzeit_2024_en.pdf. Luettu: 11.3.2024.

Erlenbacher s.a. e. Sustainability goals. Luettavissa: https://www.erlenbacher.de/media/pdf/eb_folder_nachhaltigkeitsziele_en.pdf. Luettu: 11.3.2024.

Erlenbacher s.a. f. Certification. Luettavissa: <https://www.erlenbacher.de/en/quality/certification>. Luettu: 11.3.2024.

Fredman, J. 3.10.2022. ESG-raportointi eli vastuullisuusraportointi pähkinänkuoressa. Tilisanomat. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/talousohjaus/esg-raportointi-eli-vastuullisuusraportointi-pahkinan-kuoressa>. Luettu: 15.2.2023.

Haapanen, R. 22.6.2023. Miksi yrityksellä tulee olla vastuullisuusohjelma? Luettavissa: <https://www.kieriva.fi/vastuullisuusohjelma/>. Luettu: 2.4.2024.

Helsingin Mylly 2022. Helsingin Myllyn vastuullisuusraportti 2022. Luettavissa: https://myl-larin.fi/media/filer_public/38/8a/388ac597-2593-4d21-a5d7-0801c19a5cd2/helsingin-myllyn-vas-tuullisuusraportti-v2022.pdf. Luettu: 5.5.2024.

Hytönen, H. 28.11.2023. Vastuullisuus työnantajamielikuvan rakentamisessa. Suomalaisen Työn Liiton webinaari. Saavutettavuus. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=I76i8N1eN04>. Katsottu: 23.4.2024.

Impiö, A. 16.5.2022. Benchmarking eli kilpailijavertailu auttaa parantamaan pienemmänkin yrityksen tuloksellisuutta. Oamkin blogi. Luettavissa: <https://blogi.oamk.fi/2022/05/16/benchmarking-kil-pailijavertailu-auttaa-parantamaan-yrityksen-tuloksellisuutta/>. Luettu: 3.2.2024.

Kespro 31.1.2024. Onko foodservice-ala valmiina EU:n uuteen sääntelytulvaan? Luettavissa: https://www.kespro.com/ideat-ja-inspiraatiot/artikkelit/onko-foodservice-ala-valmiina-eu-n-uuteen-saantelytulvaan?utm_source=email&utm_medium=newsletter&utm_campaign=kuulumisia&utm_term=2_2024#msdyntrid=yGCpyPbNwDGHTgUU2MqiamqnWuaL0564-TpeUQwIIDM. Luettu: 12.3.2024.

Kiwa s.a. IFS Food -sertifiointi. Luettavissa: <https://www.kiwa.com/fi/fi/palvelumme2/sertifiointi-arviointi-ja-todentaminen/ifs-food-sertifiointi/>. Luettu: 13.3.2024.

Krav s.a. KRAV-märkt. Luettavissa: <https://www.krav.se/krav-markt/>. Luettu: 12.3.2024.

Komssi, P. 30.10.2023. Kestävyysraportointidirektiivi astuu voimaan 1.1.2024, miten se koskee pienyritystä? Yrittäjät. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/uutiset/kestavyysraportointidirektiivi-astuu-voimaan-1-1-2024-miten-se-koskee-pienyritysta/>. Luettu: 12.3.2024.

Kurittu, K. 2018. Yritysvastuuraportointi: kiinnostavan viestinnän käsikirja. Alma Talent. Helsinki.

Kurittu, K. & Rankinen, L. 2023. Menesty kestävästi! Vastuullisuus johdon ja hallituksen agendalla. Alma Talent. Helsinki. 2023.

Lehto, H. 22.2.2024. Kuinka palvelet ruoka-allergisia ammattikeittiöillä. Keliakialiiton webinaari.

Lehto, H. 27.3.2024. Tuotevastaava. Oy Rollfoods Ab. Henkilökohtainen tiedonanto. Vantaa.

Liappis, H., Pentikäinen, M. & Vanhala, A. 2019. Menesty yritysvastuulla: Käsikirja kokonaisuutteen. Edita. Helsinki.

Louneva, M. 21.3.2024. Toimitusjohtaja. Oy Rollfoods Ab. Henkilökohtainen tiedonanto. Vantaa.

Louneva, M. 27.3.2024. Toimitusjohtaja. Oy Rollfoods Ab. Henkilökohtainen tiedonanto. Vantaa.

Louneva, M., Jukantupa, J. & Lehto, H. 15.5.2023. Toimitusjohtaja, myyntipäällikkö & tuotevastaava. Oy Rollfoods Ab. Henkilökohtainen tiedonanto. Vantaa.

Louneva, M. & Keistiö, S. 28.2.2024. Toimitusjohtaja & talousjohtaja. Oy Rollfoods Ab. Henkilökohtainen tiedonanto. Vantaa.

Maunula, A. 22.8.2023. Vastuullisen liiketoiminnan perusteet. Suomalaisen Työn Liiton webinaari. Saavutettavuus. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=QzTWztXyYyA>. Katsottu: 14.3.2024.

Maunula, A. 20.9.2023. Vastuullisuuden tavoiteasetanta ja käytäntöön vienti. Suomalaisen Työn Liiton webinaari. Saavutettavuus. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=qzc4vsKyH0g>. Katsottu: 22.4.2024.

Maunula, A. 7.11.2023. Ympäristövastuun huomiointi liiketoiminnassa. Suomalaisen Työn Liiton webinaari. Saavutettavuus. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=Knc2cdjK43Q>. Katsottu: 23.4.2024.

Myllärin s.a. a. Vastuu siitä, että sanat muuttuvat teoiksi. Luettavissa: <https://myllarin.fi/vastuullisuus/>. Luettu: 5.5.2024.

Myllärin s.a. b. Tuotteet foodservice-asiakkaille. Luettavissa: <https://myllarin.fi/ammattilaiset/food-service/>. Luettu: 5.5.2024.

Myllärin s.a. c. Yleinen vastuumme ympäristöstä ja ihmisistä. Luettavissa: <https://myllarin.fi/vastuullisuus/yhteiskuntavastuu/>. Luettu: 5.5.2024.

Penttilä, K. 21.2.2024. Vastuullisuuden sanastoa ja lyhenteitä. Foodwest webinaari. Saavutettavuus. Luettu: 30.3.2024.

PHW 2024. Sustainability Charter 2024. Luettavissa: https://www.phw-gruppe.de/site/assets/files/4258/2024_phw-nh-charta_englische_version-final.pdf. Luettu: 28.4.2024.

PHW 8.12.2020. International recognition for commitment to sustainability: PHW Group amongst “50 Sustainability & Climate Leaders” globally. Luettavissa: <https://www.phw-gruppe.de/en/newsbereich/en/international-recognition-for-commitment-to-sustainability-phw-group-amongst-50-sustainability-climate-leaders-globally/>. Luettu: 29.3.2024.

PHW s.a. a. About us. Luettavissa: <https://www.phw-gruppe.de/en/company/about-us/>. Luettu: 26.3.2024.

PHW s.a. b. Responsibility. Luettavissa: <https://www.phw-gruppe.de/en/responsibility/>. Luettu: 29.3.2024.

Polarbröd 2022. Polarbrödskoncernens hållbarhetsredovisning 2022. Luettavissa: <https://www.cdn-polarbrod.se/wp-content/uploads/2023/04/hallbarhetsred-2022-fri-v10-low-sv.pdf>. Luettu: 27.4.2024.

Polarbröd s.a. a. About Polarbröd. Luettavissa: <https://www.polarbrod.se/en/about-polarbrod/>. Luettu: 3.2.2024.

Polarbröd s.a. b. Quality and standards. Luettavissa: <https://www.polarbrod.se/en/about-polarbrod/quality-and-standards/>. Luettu: 6.2.2024.

Polarbröd s.a. c. Our sustainability efforts. Luettavissa: <https://www.polarbrod.se/en/sustainability/>. Luettu: 15.3.2024.

Päivittäistavarakauppa ry s.a. Foodservice-tukkukauppa. Luettavissa: <https://www.pty.fi/kaupan-toiminta/paivittaistavaramarkkinat/foodservice-tukkukauppa/>. Luettu: 15.2.2023.

Rainforest Alliance s.a. UZT Certification (Now Part of the Rainforest Alliance). Luettavissa: <https://www.rainforest-alliance.org/utz/>. Luettu: 12.3.2024.

Rinki s.a. a. Mikä tuottajavastuu? Luettavissa: https://rinkiin.fi/tuottajavastuu/mika_tuottajavastuu/. Luettu: 29.3.2024.

Rinki s.a. b. Pakkaustietojen raportointi. Luettavissa: <https://rinkiin.fi/tuottajavastuu/pakkaustietojen-raportointi/>. Luettu: 29.3.2024.

Rollfoods 2024. Sisäinen tiedosto. Yritysesitys 2024. Saavutettavuus. Luettu: 18.3.2024.

RSPO 2020. Principles and criteria for the production of sustainable palm oil 2018*. Luettavissa: <https://rspo.org/wp-content/uploads/rspo-principles-criteria-for-production-of-sustainable-palm-oil->

[2018revised-01-february-2020-with-updated-supply-chain-requirements-for-mills.pdf](#). Luettu: 12.3.2024.

Ruokatieto s.a. Lyhyesti Hyvää Suomesta -merkistä. Luettavissa: <https://ruokatieto.fi/hyvaa-suomesta-merkki/lyhyesti-merkista/>. Luettu: 12.3.2024.

SFS s.a. a. ISO 14000 Ympäristöjohtamisen standardisarja. Luettavissa: <https://sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suosittut-standardit/iso-14000-ymparistojohtamisen-standardisarja/>. Luettu: 13.3.2024.

SFS s.a. b. ISO 50001 Energianhallinta. Luettavissa: <https://sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suosittut-standardit/iso-50001-energiahallinta/>. Luettu: 13.3.2024.

SFS s.a. c. ISO 45001 Työterveys- ja työturvallisuusjohtaminen. Luettavissa: <https://sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suosittut-standardit/iso-45001-tyoterveys-ja-tyoturvallisuusjohtaminen/>. Luettu: 13.3.2024.

Sikava s.a. Laatutietoa Sikavasta. Luettavissa: <https://www.sikava.fi/PublicContent/QualityInformation>. Luettu: 30.3.2024.

Silvola, H., Peill, E., Aspholm, I. & Kaisanlahti, T. 2024. ESG kestävyysraportointi: Yritysjohdon vastuu ja mahdollisuus. Suomen Tilintarkastajat ry. Helsinki.

Sodexo 2017. Sisäinen tiedosto. Sodexo Code of Conduct -toimintaohjeistus toimittajille – Huhtikuu 2017. Saavutettavuus. Luettu: 25.3.2024.

Suomalaisen työn liitto 12.12.2019. Avainlippu-merkin säännöt. Luettavissa: <https://suomalainen-tyo.fi/yrityksille/avainlippu/avainlipun-saannot/>. Luettu: 15.2.2023.

Suomen YK-Liitto s.a. Kestävä kehitys. Luettavissa: <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys>. Luettu: 30.3.2024.

Uusaro, S. 27.3.2024. Logistiikkavastaava. Oy Rollfoods Ab. Henkilökohtainen tiedonanto. Vantaa.

Valio 7.2.2022. Valion Toimittajien ja Jakelijoiden Code of Conduct. Luettavissa: <https://www.valio.fi/vastuullisuus/lapinakyva-hankinta/toimittajien-hallinta/>. Luettu: 26.3.2024.

Viippola, K. 22.8.2023. Suomalainen työ ja vastuullisuus. Suomalaisen Työn Liiton webinaari. Saavutettavuus. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=QzTWztXyYyA>. Katsottu: 14.3.2024.

Vuorinen, T. & Huikkola, T. 2023. Strategiakirja: 25 työkalua. Alma Talent. Helsinki. E-kirja. Luettu: 2.2.2024.

Yrittäjät s.a. Yritysvastuu. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/liiketoiminta/yritysvastuu/>. Luettu: 12.3.2024.

Yrittäjät 4.10.2023. Uusi kestävyysraportointi vaikuttaa myös pk-yrityksiin – Yrittäjä, ole ajoissa yhteydessä isoihin kumppaneihisi. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/uutiset/uusi-kestavyysraportointi-vaikuttaa-myo-pk-yrityksiin-yrittaja-ole-ajoissa-yhteydessa-isoihin-kumppaneihisi/>. Luettu: 12.3.2024.

ZNU Standard s.a. a. ZNU Standard. Luettavissa: <https://www.znu-standard.com/en/>. Luettu: 12.3.2024.

ZNU Standard s.a. b. ZNU Standard - driving sustainable change. Luettavissa: <https://www.znu-standard.com/en/the-znu-standard>. Luettu: 12.3.2024.

Liitteet

Liite 1. Vastuullisuuden sertifiikaatteja ja standardeja

BRCGS on kansainvälinen standardi tuoteturvallisuuden ja -laadun hallintaan. Standardi asettaa vaatimukset elintarvikkeiden valmistukseen, käsittelyyn ja pakkaamiseen. Standardin uusin versio 9 astui voimaan 1.2.2023. (DNV s.a.)

IFS Food -sertifiointi on kansainvälinen standardi elintarviketurvallisuudelle ja -laadulle sekä tuotantoprosesseille. Standardissa tarkastellaan myös laillisuutta sekä toiminnan läpinäkyvyyttä. Sertifiointilla voidaan vahvistaa asiakkaiden luottamusta. (Kiwa s.a.)

ISO 14001 on kansainvälinen, organisaatioille vapaaehtoinen ympäristöhallintajärjestelmä. Se soveltuu käytettäväksi kaikilla aloilla. Se luo viitekehyksen ympäristönsuojeluun sekä muuttuviin ympäristöolosuhteisiin reagoimiseen. Sen avulla voidaan yhdistää ympäristöasioiden hallinta organisaation johtamisen prosesseihin. ISO 14001 -standardin periaatteita ovat johdon sitoutuminen, lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen, ympäristönsuojelu, järjestelmällisyys ja ennakoiminen, henkilöstön osallistuminen sekä jatkuva kehittyminen. Standardiin kuuluu dokumentointi sekä kolmannen osapuolen suorittamat tarkastukset eli auditoinnit. (Liappis, Pentikäinen & Vanhala 2019, 112.) Ympäristöjärjestelmän käyttöönotossa tarkastellaan organisaation toimintoja ympäristönäkökulmasta. Tarkastelun kohteeksi voidaan asettaa esimerkiksi ilmansaasteet, vedenkulutus, jätteen käsittely, resurssien ja raaka-aineiden käyttö sekä energiatehokkuus. (SFS s.a. a.)

ISO 50001 on energianhallinnan standardi, joka ohjaa organisaatioita kohti kestävämpää energiankäyttöä. Se sopii eri kokoisten organisaatioiden käyttöön niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Sen avulla voidaan viestiä sidosryhmille tavoitteellisesta energiatehokkuuden johtamisesta. ISO 50001:n vaatimuksien mukaisessa energianhallintajärjestelmässä asetetaan mitattavia tavoitteita energiatehokkuudelle ja pyritään jatkuvasti parantamaan energianhallintaa. Organisaatiot voivat itse asettaa tavoitteet ja aikataulut niiden saavuttamiseksi. (SFS s.a. b.)

ISO 45001 on standardi työterveys- ja työturvallisuusjohtamiselle, jonka tavoitteena on parantaa työolosuhteita sekä työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta. Standardi soveltuu kaikille toimialoille ja kaikenkokoisille organisaatioille. Standardissa korostuu ennakointi sekä toiminnan systemaattinen hallinta, mittaaminen ja parantaminen. ISO 45001:n mukaisessa toiminnassa huolehditaan työntekijöiden hyvinvoinnista ja tasa-arvosta. (SFS s.a. c.)

RSPO - lyhenne RSPO tulee sanoista Roundtable on Sustainable Palm Oil, kestävän palmuöljyn yhdistys. RSPO-sertifiointi asettaa tiukat standardit vastuullisen palmuöljyn tuotantoon sosiaalisen

kestävyyden, ympäristökestävyyden sekä tuotannon taloudellisesta ja laillisesta näkökulmasta. (RSPO 2020.)

UTZ-sertifiointi edistää kestävästä viljelyä ja se takaa paremmat olosuhteet viljelijöille ja ympäristölle. UTZ-sertifikaatti mahdollistaa paremmat viljelymenetelmät, parempien satojen kasvattamisen sekä paremmat tulot viljelijälle. Viljelijät oppivat parantamaan työoloja, sopeutumaan ilmastonmuutokseen ja suojelemaan ympäristöä. UTZ-sertifikaatti voidaan myöntää kahville, kaakaopavulle, teelle ja hasselpähkinälle. UTZ-sertifikaattia ei saa helposti ja sillä on ympäristönsuojelun ja viljelymenetelmien lisäksi tarkat vaatimukset työoloille. UTZ-sertifikaatti kieltää lapsityövoiman ja pakkotyön käytön. Nykyään UTZ-sertifiointiohjelma on osa Rainforest Alliancea ja vuodesta 2020 lähtien Rainforest Alliance-merkki on korvannut UTZ-sertifiointimerkin. (Rainforest Alliance s.a.)

KRAV on ruotsalainen merkki luomuruoalle, joka asettaa tiukat vaatimukset luonnon monimuotoisuudelle, vähäisemmille ilmastovaikutuksille, eläinten hyvinvoinnille sekä työntekijöiden työoloille. KRAV-merkityt elintarvikkeet on tuotettu ilman kemiallisia torjunta-aineita ja keinolannoitteita. Geenimuunneltuja organismeja (GMO) ei saa käyttää ja vain muutamien lisäaineiden käyttö lopullisessa tuotteessa on sallittu. Tuotantoeläimet syövät vain KRAV-merkittyä rehua ja ne saavat viettää paljon aikaa ulkona toteuttaen luonnollista käyttäytymistään. Eläimiä lääkitään vain tarvittaessa eikä ennaltaehkäisevästi. (Krav s.a.)

Liite 2. Opinnäytetyöprosessin aikataulu

Viikot	2023-	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20
Johdanto	■								
Tietoperusta		■							
Prosessin suunnittelu						■			
Menetelmä						■			
Produkti							■		
Pohdinta									■
Viimeistely									■
Työn palauttaminen									■

Kuva 2. Opinnäytetyöprosessin suunniteltu aikataulu

Viikot	2023-	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20
Johdanto	■				■				
Tietoperusta		■						■	
Prosessin suunnittelu								■	
Menetelmä					■			■	
Produkti								■	
Pohdinta									■
Viimeistely									■
Työn palauttaminen									■

Kuva 3. Opinnäytetyöprosessin toteutunut aikataulu

Liite 3. Opinnäytetyön menetelmäosan aikataulu

Viikko	17	18	19	20
Prosessin vaiheet				
Sidosryhmätarpeet				
Benchmarking				
Olenaisuusarviointi				
Tavoitteet ja mittarit				
Vastuullisuusohjelma				
Toimeksiantajan hyväksyntä				
Vastuullisuusohjelman viimeistely				

Kuva 4. Opinnäytetyön menetelmäosan suunniteltu aikataulu

Viikko	17	18	19	20
Prosessin vaiheet				
Sidosryhmätarpeet				
Benchmarking				
Olenaisuusarviointi				
Tavoitteet ja mittarit				
Vastuullisuusohjelma				
Toimeksiantajan hyväksyntä				
Vastuullisuusohjelman viimeistely				

Kuva 5. Opinnäytetyön menetelmäosan toteutunut aikataulu

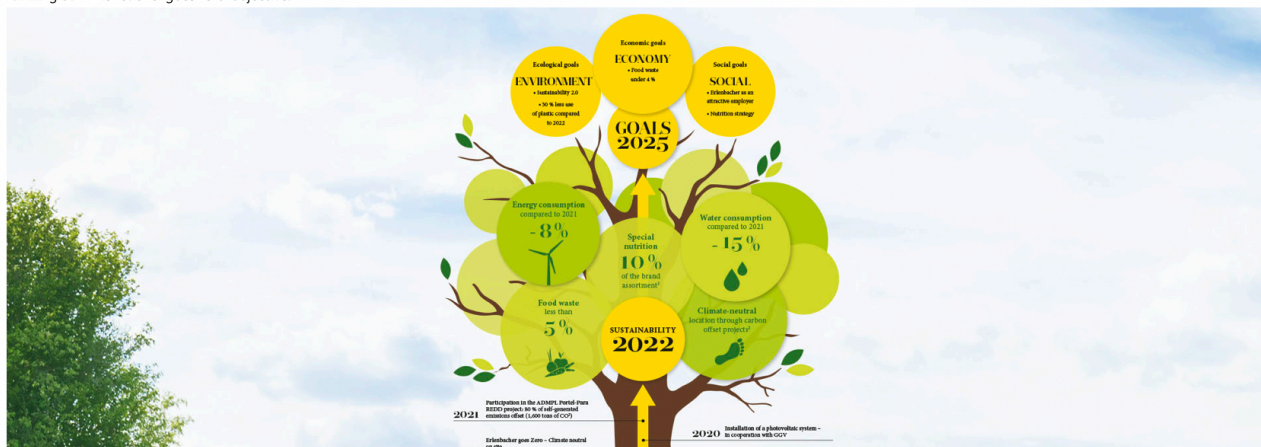
Liite 4. Benchmarkingissa tarkasteltavien yritysten vastuullisuustoimet

About us / Sustainability

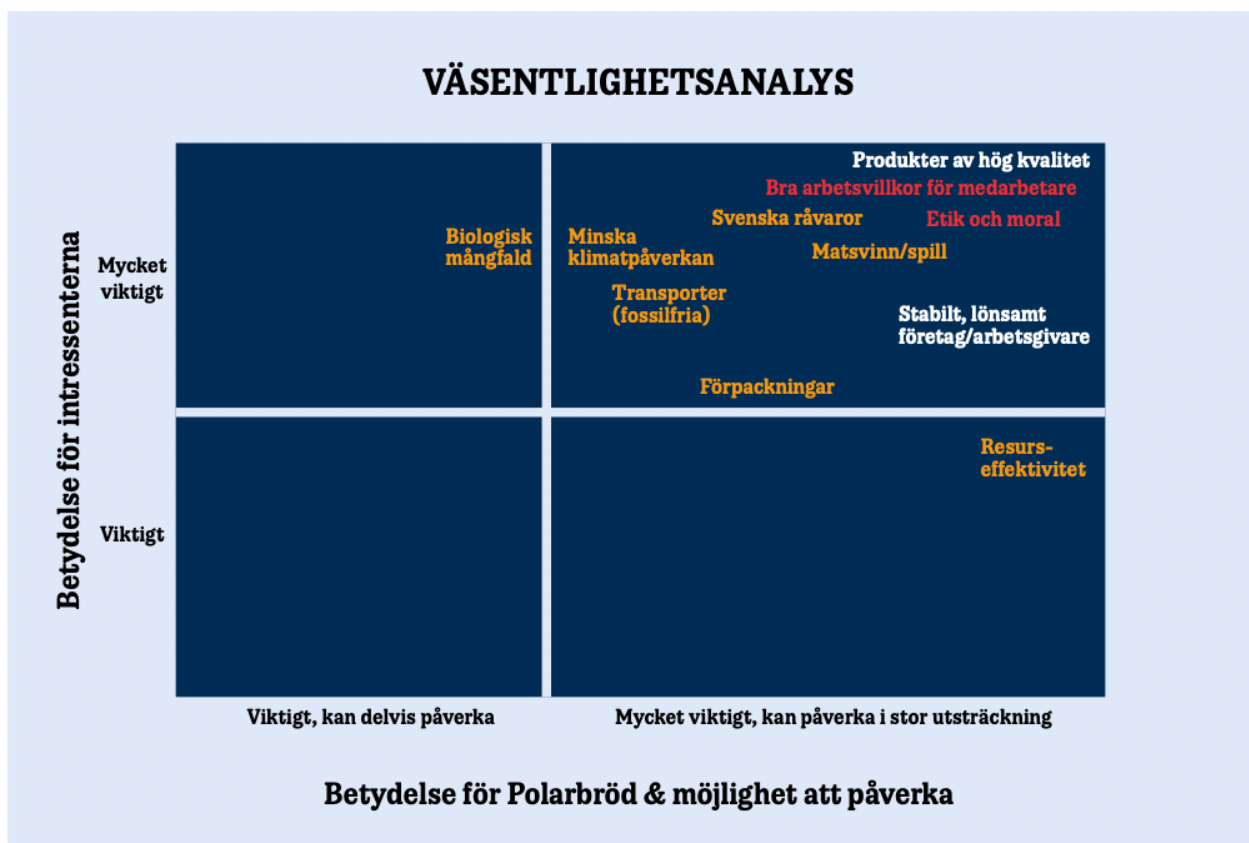
OUR NUMBER ONE PARTNER: MOTHER NATURE!

A healthy climate and a well-preserved natural world are key to environmentally conscious baking. This is why the topic of sustainability is particularly close to our hearts. We became a member of the ZNU, the Centre for Sustainable Corporate Leadership at Witten/Herdecke University, back in 2008, and commitment to sustainable growth has been an integral part of our company philosophy ever since. True indulgence has no carbon footprint. We reached an important milestone in 2022 by fulfilling our 'Erlenbacher goes zero' objective:

Our next project, 'Erlenbacher goes zero 2.0', will take us one step closer to a sustainable future. This initiative entails optimising our energy use and water consumption, taking a closer look at the types and quantities of waste that we are producing and casting a critical eye over our business travel tendencies.

Kuva 6. Erlenbacherin nettisivujen vastuullisuusosio

Kuva 7. Polarbröd vastuullisuuden olennaisuusanalyysi

Hur går det för oss?

Polarbröd har ambitiösa mål för ekologisk hållbarhet till 2032. Tabellen visar att arbetet fortskrider som planerat mot fyra av våra mål samt att vi behöver göra mer för att hålla tempot mot två av dem. För de andra målen pågår fortfarande planeringen. Genom årlig uppföljning kommer vi kunna se hur det går för oss och var vi behöver sätta in fler åtgärder för att lyckas till 2032.

- = Enligt plan
- = Ej enligt plan, mindre åtgärder behövs
- = Ej enligt plan, betydande åtgärder behövs
- = Planering pågår

Ekologiska hållbarhetsmål 2032	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
100% av energin vi använder i våra bagerier och koncernkontoret är förnybar	●										
Självförsörjande i förnybar energi = producerar lika mycket som vi använder	●										
I våra bagerier använder vi max 0,5 kWh el per kg bröd	●										
Spill i våra bagerier är under 4%	●										
Vi tar hand om spillet utifrån målet att 99% av allt vi stoppar in i produktionen blir ätbart för människor, resten (1%) skapar vi energi av	●										
Returer i butiksled har minskat med 50% jmf med 2019	●										
Allt vårt emballage är 100% fossilfritt och materialåtervinningsbart	●										
Förpackningsmaterial per kg producerad volym är 15% lägre jmf med 2019	●										
100% av våra transporter drivs med förnybar energi, varav 50% är eldrivna	●										
Klimatpåverkan från våra tjänstesor är 70% lägre jmf med basår 2018	●										
Vi samarbetar med alla leveratörer mot visionen fossilfria mångfaldsgårdar	●										
Vi har gjort framsteg i cirkularitet vad gäller maskiner, utrustning och bygg	●										

Prioriterade aktiviteter 2023

- Slutföra kartläggning av koncernens växthusgasutsläpp enligt GHG Protokoll
- Undersöka elektrifiering av transporter mellan bageri och järnvägsterminal
- Installera nytt energimätningssystem
- Påbörja implementering av TAK/OEE i bagerierna⁶

Våra bidrag till Agenda 2030

Tabellen nedan visar hur Polarbröds arbete bidrar till FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen.

VÅRT OMRÅDE	VÅRT DELOMRÅDE	AGENDA 2030	VAD GÖR VI?
EKOLOGISK			
Insatsvaror	Hållbara råvaror	13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA 15 ERDSYSTEMEN OCH BIOLOGISK MÅNGFOLD 	Köper mjöl med lägre klimatpåverkan Köper mjöl från gårdar som anlägger lärkrutor, kantzoner och dylikt
	Inköp	12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION 	Köper begagnad IT-utrustning när det går och använder tjänster för återbruk och återvinning av uttrangerad utrustning
	Energi	Förnybar energi	7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA
Mobilitet	Transporter	13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA 	Använder tåg för fjärrtransporter, förnybara drivmedel till vägtransporter
	Resor	13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA 	Minska klimatutsläpp från våra tjänsteresor med 70 procent till 2030
Emballage	Plastpåsar	13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA 	Köper återvinningsbara plastpåsar gjorda på förnybara råvaror (sockerrör)
SOCIALT			
Medarbetare	Stolta, trygga och välmående medarbetare	8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT 	Använder medarbetarundersökningar, friskvårdssatser, rutiner och verktyg för att fånga upp tidiga signaler för ohälsa och förebygga risker för skador
	Jämställd arbetsplats	5 JÄMSTÄLLDHET 	Värnar om jämställda anställningsvillkor/löneartläggning, strävar efter jämn könsfördelning på alla nivåer i företaget, uppmuntrar såväl män som kvinnor att ta ut föräldradagighet
EKONOMI			
	Tillväxt och lönsamhet	8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT 	Erbjuder arbetstillfällen på mindre orter i Norrland och bidrar till levande samhällen och ekonomisk välbild

Kuva 9. Polarbrödin vastuullisuustyö Agenda 2030 tavoitteiden pohjalta

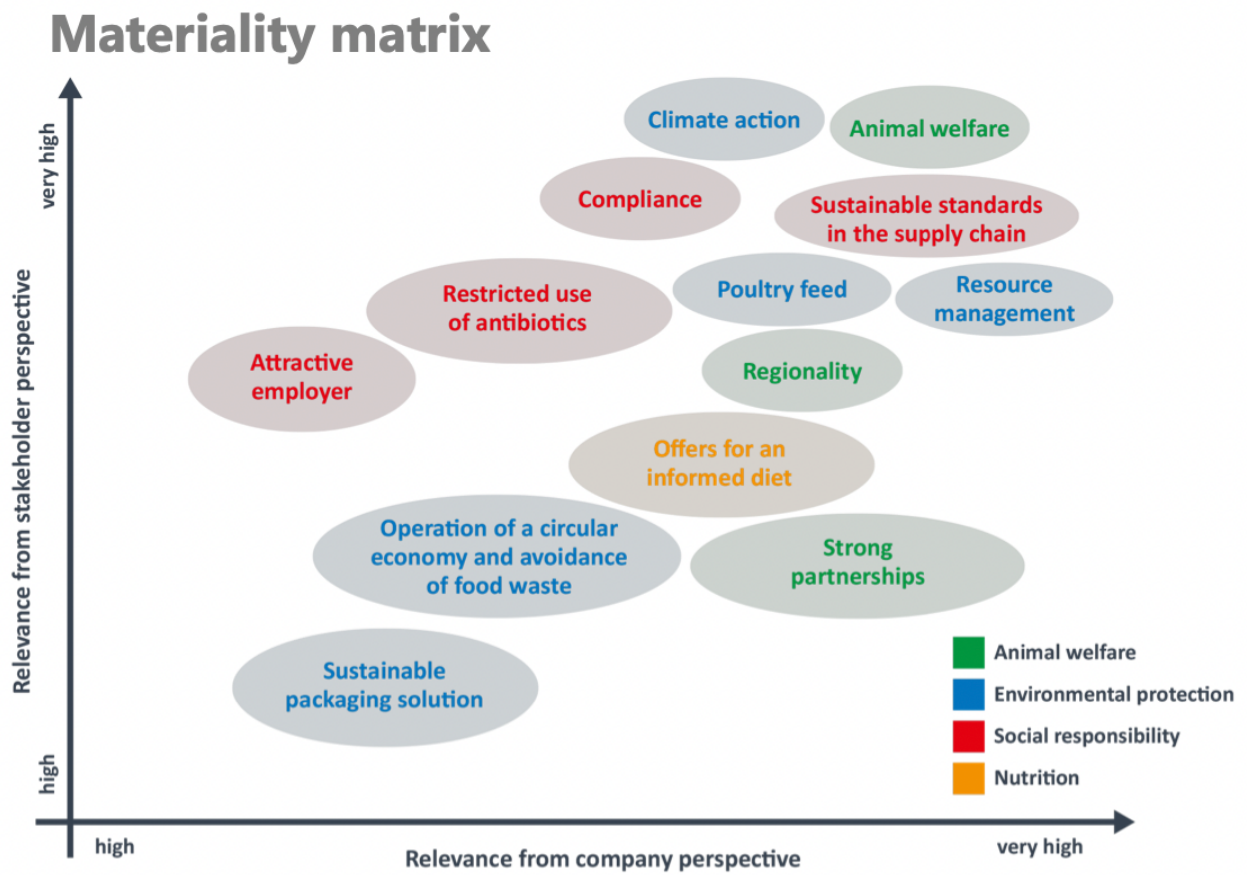
Agenda

Protein mix of the future

We keep the future generations firmly in mind by (further) developing high-quality animal and plant-based protein products, and by promoting the circular concept of our business for the past 90 years.

Kuva 10. Wiesenhofin vastuullisuustyö Agenda 2030 tavoitteiden pohjalta

Kuva 11. Wiesenhofin olennaisuusmatriisi

Vastuu siitä, että sanat muuttuvat teoiksi

Viljellään vastuullisesti. Valmistetaan hiilineutraalisti. Tehdään porukalla. Suomalaisessa perheytyksessä, Helsingin Myllyllä vastuullisuus ei ole korulauseita, vaan arkisia tekoja.

VASTUULLISUUS

OTAMME TÄYDEN VASTUUN TEOISTAMME

Sopimusviljelijästä tuotantopäällikköön, johtoryhmästä pakkauslinjalle. Meillä vastuu on jokaisen agendalla, jokaisena työpäivänä – ketjun jokaisessa vaiheessa. [LUE LISÄÄ](#)

VASTUULLISUUS

VAASASTA LÄHIKAUPPAAN JA MAAILMALLE

Lähellä Suomen parhaita kauranviljelymaita, Vaasassa olemme jalostaneet erilaisia kauratuotteita kotimarkkinoille ja vientiin yli 30 vuotta. [KATSO VIDEO](#)

VASTUULLISUUS 3.10.2023

UUDEEN 2022 VASTUULLISUUSTEOT YKSISSÄ KANSISSA

VILJELY 29.6.2022

PERHETILAN PELLOILTA PUUROLAUTASELLE

Kuva 12. Helsingin Myllyn nettisivujen vastuullisuusosio

Kuva 13. Helsingin Myllyn vastuullisuuden painopisteet

Liite 5. Rollfoodsin vastuullisuusohjelma

Suomalaista palvelua vuodesta 1979

Rollfoods on vuonna 1979 perustettu suomalainen perheyrittys. Toiminnassa on tänä päivänä mukana jo perheen kolmas polvi.

Olemme ruokapakasteiden myyntiin keskittyvä elintarvikealan yritys, ja toimimme Suomen HoReCa-sektorilla. Tuotteitamme myydään ammattikeittiöille tukkuliikkeiden kautta.

Tarjoamme monipuolisia ratkaisuja ruoka-alan ammattilaisille.

Meille on myönnetty Palvelun Avainlippu vuonna 2019 merkiksi kotimaisesta palvelusta.

Suomalaista palvelua vuodesta 1979

Avainlippu on merkki suomalaisesta työstä. Merkin myöntämisen ensisijaisena kriteerinä on, että palvelu on tuotettu Suomessa.

- Palvelu-Avainlippua hakevalla yrityksellä on oltava merkittävä kotimainen omistusosuus, Suomessa toimiva johto ja yrityksen pääkonttorin tulee sijaita Suomessa. Lisäksi kotimaisuusasteen, eli suomalaisten kustannusten osuus palvelun omakustannusarvosta, on oltava vähintään 50 prosenttia.
- Rollfoodsilla on 100-prosenttisesti kotimainen omistusosuus, Suomessa toimiva johto, pääkonttori sijaitsee Vantaan Koivuvaarassa ja palvelun kotimaisuusaste on yli 70 prosenttia.

”Rollfoodsille päätettiin hakea Avainlippu-tunnus, koska halusimme korostaa palvelumme kotimaisuutta ja sen tärkeyttä. Kotimaisuudella on merkittävä rooli liiketoiminnassamme. Vaikka teemme pitkäaikaista yhteistyötä eurooppalaisten tavarantoimittajien kanssa, on palvelumme painopiste Suomessa. Teemme työtä Suomessa kotimaisten kumppaneiden kanssa, joita ovat muun muassa ruoka-alan ammattilaiset, tukkuliikkeet ja suomalaiset valmistajat. Kotimaisuus linkittyy vahvasti vastuullisuuteen, ja sen avulla voimme olla mukana lisäämässä suomalaista työtä, kilpailukykyä ja hyvinvointia.”

- Matti Louneva, toimitusjohtaja

Myymme ja markkinoimme elintarvikkeita

Meillä ei ole omaa tuotantoa. Myymme ja markkinoimme sekä ulkomaalaisten tavarantoimittajien että suomalaisten sopimusvalmistajien tuotteita.

Suurin osa tuotteistamme on valmistettu Suomessa. Merkittävä osa valikoimastamme on myös Saksassa valmistettuja tuotteita, ja lisäksi teemme tiivistä yhteistyötä ruotsalaisten ja tanskalaisten tavarantoimittajien kanssa.

Se, että emme valmista tuotteitamme itse, tuo oman haasteensa vastuullisuudesta kertomiseen, koska emme voi suorasti vaikuttaa tuotteiden valmistukseen. Kerromme vastuullisuusohjelmassamme vain siitä, mitä valmistajamme meille kertovat.

Tämä vastuullisuusohjelma sisältää seuraavat tuoteryhmät: kakut ja leivokset, rieskat, siipikarjatuotteet, Alleri-ruokatuotteet sekä Gluteenittomat leipomotuotteet.

Kakkuleipomo Erlenbacher

Erlenbacher on vuonna 1973 perustettu saksalainen kakkuleipomo. Tuotannossa panostetaan erityisesti laatuun, vastuullisuuteen, trendeihin ja innovaatioihin.

Vastuullisuustyön painopisteitä:

- Tavoitteena vähentää energiankulutusta, muovin käyttöä pakkauksissa sekä tuotannossa syntyvää hävikkiä
- Eri ruokavalioiden ja allergioiden huomioiminen: gluteenittomia, vegaanisia, laktoosittomia ja vähälaktoosisia tuotteita sekä tuotteita halal-ruokavaliioon
- Ravitsemusstrategia: uusien kakkujen kehityksessä ja vanhojen reseptien uusimisessa huomioidaan tuotteiden ravitsemukselliset ominaisuudet mausta tinkimättä
 1. Valmistuksessa käytetään vähemmän sokeria ja rasvaa
 2. Leivonnassa vältetään lisäaineiden käyttöä
 3. Kakuissa käytetään luonnollisia sekä monia kasvipärisiä ainesosia

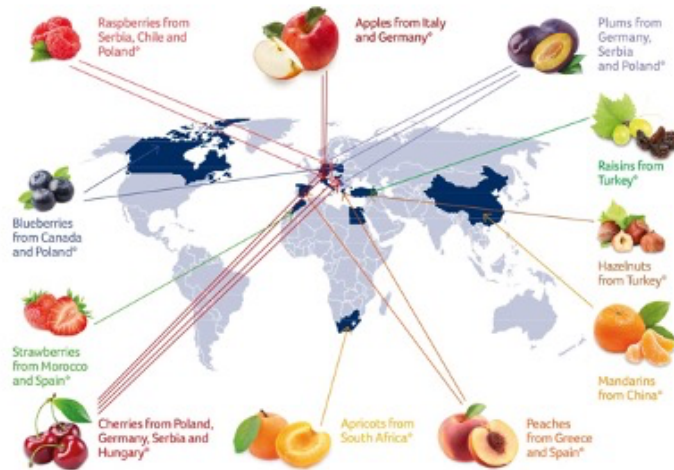
Lisätietoa: <https://www.erlenbacher.de/en/about-us/sustainability>

Kakkuleipomo Erlenbacher

From Farm to Fork:

- Raaka-aineiden jäljitettävyys
- Pitkät yhteistyösuhteet viljelijöihin ja tavarantoimittajiin
- Säännölliset mautilojen ja tuotantolaitosten tarkastukset ja auditoinnit, joilla varmistetaan raaka-aineiden korkea laatu, käytetyt menetelmät sekä työolojen turvallisuus

Lisätietoa: <https://www.erlenbacher.de/en/about-us/quality>

* The purchasing situations shown on the map all depict current snapshots. These sources may be adapted at any time to suit our demands or we may change them to correspond to market requirements.

Kakkuleipomo Erlenbacher

Raaka-aineiden sertifikaatit:

- **RSPO-sertifikaatti** palmuöljylle, jonka tuotannossa edistetään kestäviä viljelymenetelmiä ja rajoitetaan ympäristöhaittoja
- **Rainforest Alliance-sertifikaatti** kaakaopavuille ja hasselpähkinöille, jolla varmennetaan kestävät viljelymenetelmät ja viljelijöiden paremmat olosuhteet

IFS Food- ja BRCGS-sertifikaatit elintarviketurvallisuudesta

Saksalaisen ZNU-standardin mukainen sertifikaatti elintarvikkeiden kestävästä hallinnasta

ISO-sertifikaatit ympäristö-, energian- sekä työterveyden ja työturvallisuuden hallinnasta

Sertifikaatit ladattavissa: <https://www.erlenbacher.de/en/download/certificates---documents>

Polarbröd – rieskat

Polarbröd on ruotsalainen vuonna 1879 perustettu perheyrittys. Se valmistaa pohjois-ruotsalaisia leipiä, rieskoja ja näkkileipiä. Polarbröd on Ruotsin kolmanneksi suurin leivänvalmistaja, Ruotsissa tuotteita myydään myös vähittäiskaupoissa.

Vastuullisuustyön painopisteitä:

- Tuotteet valmistetaan yhtiön itse tuottamalla tuulivoimalla
- Kaikki pakkausmateriaalit ovat kierrätettäviä, tavoitteena valmistaa myös uusiutuvista raaka-aineista (tällä hetkellä yli 90 % vähittäiskaupan pakkauksista valmistettu sokeriruo'osta)
- Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden käyttö kuljetuksissa, tuotteita kuljetetaan mahdollisimman paljon rautateitse

Polarbröd – rieskat

- Suurin osa raaka-aineista on peräisin ruotsalaisilta maanviljelijöiltä
 - *Fossil free diversity farming*: tavoitteena hankkia kaikki raaka-aineet vain uusiutuvia periaatteita hyödyntäviltä maataloustuottajilta
- Patentoitu Polarmetoden-menetelmä, jolloin leipä pakastetaan välittömästi uunista ottamisen jälkeen
 - Leivonnassa ei tarvitse käyttää säilöntäaineita, leivässä säilyy tuoreus, maku ja ravintopitoisuus
 - Mahdollisuus leipoa suurempia määriä kerralla, jolloin energiankulutus pienenee ja syntyy vähemmän hävikkiä
- BRCGS-sertifikaatti elintarviketurvallisuudesta ja ISO 14001-sertifikaatti ympäristöhallinnasta

Lisätietoa:

<https://www.polarbröd.se/en/sustainability/>

<https://www.polarbröd.se/en/shout-polarbröd/quality-and-standards/>

Wiesenhof - siipikarjatuotteet

Wiesenhofin siipikarjatuotteiden tuotannosta vastaa saksalainen PHW Group, joka on kolmannen polven perheyhtiö.

Vastuullisuustyön painopisteitä:

- Eläinten hyvinvoinnista huolehditaan toteuttamalla tulevaisuuteen suuntautuvaa siipikarjankasvatusta sekä ylläpitämällä vahvoja yhteistyökumppanisuhteita
- Ympäristötyön elementtejä ovat ilmastonsuojelu, resurssien hallinta ja ruokahävikin minimointi
- Wiesenhofin tuotantolaitokset ovat ZNU-sertifioituja (kestävän johtamismallin sertifikaatti)
- Ilmastoneutraalit tuotantoprosessit vuodesta 2020 alkaen
- Mukana 50 Sustainability & Climate Leaders –listauksessa vastuullisuuteen sitoutuvan työn johdosta

Lisätietoa:

<https://www.phw-gruppe.de/en/responsibility/>

<https://www.phw-gruppe.de/site/assets/files/4258/phw-nachhaltigkeitsbericht-2023-en.pdf>

Allerit

Suomessa valmistetut Alleri-ruokatuotteet on kehitetty moniallergisten asiakkaiden tarpeet huomioiden.

Allerit eivät sisällä maitoa, kananmunaa, naudanlihaa, viljatuuotteita, gluteenia, soijaa tai mausteita.

Lähes kaikki (80 %) tuoteryhmän tuotteista täyttävät Sydänmerkki -kriteerit.

Tuotteille on myönnetty Hyvää Suomesta -merkki. Hyvää Suomesta -merkki todistaa, että elintarvike on valmistettu käyttäen suomalaisia raaka-aineita ja suomalaista työtä.

Porsaanlihaa sisältävät tuotteet ovat sertifioituja Sikava-laatuajrjestelmän mukaisesti. Sikava edistää tuotantoeläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Tuotteissa käytetyllä kalkkunalihalla on todistus eettisesti kestävästä kasvatuksesta ja tuotantoprosessista.

Tuotteissa käytetyllä broilerinlihalla on BRCGS-sertifikaatti elintarviketurvallisuudesta.

Gluteenittomat leipomotuotteet

Rollfoods'in Suomessa valmistetut gluteenittomat leivonnaiset on turvallinen vaihtoehto gluteenitonta ja muita erityisruokavaliota noudattaville asiakkaille.

Soveltuvat moneen ruokavaliioon:

- Kaikki tuotteet ovat vehnättömiä ja kaurattomia.
- Tuotteet eivät sisällä maitoa, laktoosia, pähkinää tai soijaa.
- Lähes kaikki (90 %) tuotteet ovat kananmunattomia ja vegaanisia.

Tuoteturvalliset pakkaukset:

- Tuotteet ovat yksittäis- tai annospakattuja (pois lukien pitaleipä ja pizzapohja)
- Yksittäispakkauksilla voidaan varmistaa tuoteturvallisuus käyttöasiakkaalle asti ja välttää kontaminaatio eli allergeenien pääsy tuotteeseen.
- Ainesosat on painettu tuotteiden pakkauksiin, jolloin asiakas voi varmistaa tuotteen soveltuvuuden itselle.

Pakastettujen yksittäis- ja annospakattujen tuotteiden avulla on helppo minimoida hävikkiä, kun tuotteita voi ottaa sulamaan vähän kerrallaan tarpeen mukaan.

Oma vastuullisuustyömme

Vastuullisuuden tahtotilamme on tarjota laadukkaita sekä vastuullisesti ja turvallisesti tuotettuja elintarvikkeita ammattiasiakkaille.

Huomiomme tavarantoimittajavalinnoissamme tuotteiden korkean laadun ja maukkauden lisäksi tuotannon eettisyyden sekä valmistajan sitoutumisen kestävä kehityksen edistämiseen.

Vastuullisuuden osalta emme ole koskaan valmiita, mutta meillä on jatkuva halu oppia lisää, kehittyä ja parantaa toimintaamme vastuullisemmaksi.

Pyrimme tunnistamaan toimintamme vaikutukset niin ympäristöön, ihmisiin kuin yhteiskuntaan.

Ympäristövastuumme

Huomioimme ympäristövastuun hankintaperiaatteissa sekä tavarantoimittajavalinnoissa.

Haluamme tarjota ympäristöystävällisiä tuotteita ja tässä panostamme erityisesti tulevaisuuden tuoteryhmiin.

Tilaamme tavarantoimittajiltamme suuria ostoeriä, jolloin voimme vähentää kuljetuksissa aiheutuvia päästöjä.

Tuotteemme toimitetaan ammattiasiakkaille tukkuliikkeiden yhteistoimituksina, eli vältämme pieniä toimituseriä.

Myymme pakastettuja elintarvikkeita, joita voi sulattaa tarpeen mukaan. Lisäksi myymme säilykkeitä, jotka säilyvät tuoreita elintarvikkeita pidempään. Pakasteet ja säilykkeet helpottavat hävikin hallintaa.

Tuotteidemme pakkausmateriaalit ovat kierrätettäviä ja kuulumme Rinki-tuottajayhteisöön.

Sosiaalinen vastuumme

Panostamme työntekijöidemme hyvinvointiin ja terveyteen tarjoamalla laajan työkykyvakuutuksen.

Kannustamme oman osaamiseen kehittämiseen. Henkilöstömme osallistuu säännöllisesti erilaisiin webinaareihin, luentotilaisuuksiin ja koulutuksiin.

Järjestämme koulutuksia asiakkaillemme ja tarjoamme räätälöityjä ratkaisuja erilaisiin tarpeisiin.

Olemme monimuotoinen työyhteisö. Henkilöstöstämme 44 % on naisia ja 56 % on miehiä. Keski-ikä on 48 vuotta.

Valmistajamme ovat sitoutuneet siihen, että tuotteiden valmistusprosesseissa kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja kielletään lapsityövoima ja pakkotyö.

Huolehdimme elintarviketurvallisuudesta pitämällä tuotetiedot ja tuotteiden ainesosalistat ajan tasalla.

Valikoimassamme on tuotteita, joissa on huomioitu ravitsemussuositukset suolan ja sokerin määrässä, rasvan laadussa sekä kuitupitoisuudessa. Valikoimassamme on myös paljon tuotteita eri erityisruokavalioiden noudattaville ihmisille.

Taloudellinen vastuumme

Olemme Suomessa toimiva ja kotimaisessa omistuksessa oleva yritys, henkilöstömme määrä on 9.

Toimintamme on taloudellisesti kestävä. Liikevaihtomme vuonna 2023 oli noin 7 miljoonaa euroa.

Teemme yhteistyötä vain vastuullisten toimittajien ja alihankkijoiden kanssa.

Meillä on pitkäaikaiset suhteet useisiin tavarantoimittajiimme ja asiakkaisiimme.

Vastuullisuuden tavoitteita

Tärkeä osa toimintaamme on tarjota laaja valikoima kotimaisia leipomo- ja ruokatuotteita sekä erityisruokavalioidelle sopivia tuotteita. Haluamme toimia näin myös jatkossa.

Tavoitteenamme on ylläpitää laajaa valikoimaa Suomessa valmistettuja tuotteita. Vuonna 2024 valikoimastamme **51 % on kotimaisia tuotteita**.

Tavoitteenamme on myös jatkossa tarjota laaja valikoima gluteenittomia tuotteita. Vuonna 2024 valikoimastamme **40 % on gluteenittomia tuotteita**.

Laskettu tuotenimike / koko valikoima (n = 155)

Vastuullisuuden tavoitteita

Kuten mainittu, vastuullisuustyömme ei ole koskaan valmis. Esimerkiksi lainsäädännön asettamat vaatimukset ja direktiivit lisääntyvät ja päästöjen laskentaan kehitetään erilaisia laskureita. Tavoitteemme on pysyä mukana muutoksessa ja muokata toimintaamme aina kestävämpään suuntaan.

Vastuullisuustyömme seuraavia askelmerkkejä:

- Metsäkatoasetuksen (EUDR) mukaisesti tulemme vuoden 2024 loppuun mennessä raportoimaan tuotteista, jotka sisältävät soijaa, öljypalmua, kaakaota ja nautaa. Direktiiviin sisältyvät myös puu- ja paperituotteet, eli tuotteiden pakkaukset.
- Luovumme alkuvuoden 2025 aikana ulkomaalaisista punaista lihaa sisältävistä tuotteista.
- Haluamme aloittaa hiilijalanjälkilaskennan, jotta voimme paremmin tarkastella toiminnastamme aiheutuvia päästöjä ja asettaa tavoitteita päästöjen pienentämiseksi. Odotamme, että laskentaa varten luodaan yhteismitallinen standardi.
- Harkitsemme Avainlippu- ja/tai Hyvää Suomesta -merkin hakemista kotimaisille tuotteille. Arvioimme merkkien tarjoamaa hyötyä suhteessa merkkien kustannuksiin.

Yhteystiedot

Toimitusjohtaja**Matti Louneva** 050 415 1131matti.louneva@rollfoods.fi**Myyntipäällikkö & ketjut, teollisuus ja tukut****Juha Jukantupa** 050 415 1130juha.jukantupa@rollfoods.fi**Tuotevastaava & julkishallinnon asiakkuudet****Hannele Lehto** 040 834 8766hannele.lehto@rollfoods.fi**Markkinointivastaava****Noora Säkkinen** 040 729 3959noora.sakkinen@rollfoods.fi**Logistiikkavastaava****Sari Uusaro** 010 423 3550sari.uusaro@rollfoods.fi

Heräsikö kysymyksiä tai haluatko lisätietoa? Otathan yhteyttä, vastaamme mielellämme!

Ratkaisuja ruoka-alan ammattilaisille

www.rollfoods.fi

PALVELUKSESSASI!
Valitse työtä Suomeen

